

VÄRMDÖ KOMMUN

Verksamhetsberättelse 2017

Kommunstyrelsen

Kvartal 4 2017

1 Kommunstyrelsen	3
1.1 Sammanfattning	3
1.2 Ekonomiskt resultat för nämnden	3
1.3 Ekonomisk analys	4
1.4 Viktiga händelser 2017	6
1.5 Måluppföljning	6
1.6 Uppdragsuppföljning	26
1.7 Sammanställning av investeringar	28
1.8 Överföring av projektmedel etc. till 2018	29
2 Politisk ledning	31
2.1 Ekonomiskt resultat	31
2.2 Ekonomisk analys	31
3 Politiska projekt	31
3.1 Ekonomiskt resultat	31
3.2 Ekonomisk analys	31
4 SALS/SEU	32
4.1 Ekonomiskt resultat	32
4.2 Ekonomisk analys	32
5 Fastigheter KS	34
5.1 Ekonomiskt resultat	34
5.2 Ekonomisk analys	34
6 Storstockholms Brandförsvarsförbund	34
6.1 Ekonomiskt resultat	34
6.2 Ekonomisk analys	35
7 Plan, mark och exploatering	35
7.1 Ekonomiskt resultat	35
7.2 Ekonomisk analys	35
7.3 Utvärdering av vidtagna effektiviseringsåtgärder	36
7.4 Viktiga händelser 2017	36
7.5 Sammanställning av investeringar	37
8 Gustavsbergprojektet	37
8.1 Drift	38
8.2 Investeringar	38
8.3 Fastigheter och övrigt	41

1 Kommunstyrelsen

1.1 Sammanfattning

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens ekonomi, verksamhet och utveckling. Till dess viktigaste uppgifter hör att:

- Leda och samordna arbetet inom kommunen
- Ansvara för kommunens ekonomi
- Ha uppsikt över nämnder och kommunala bolag
- Bereder ärenden till kommunfullmäktige

2017 hade kommunstyrelsen tretton sammanträden. Detta till följd av extra sammanträden med anledning av utökat utredningsuppdrag för Farstavikens skola/Ekedal samt upprättande av avtal med Nationalmuseum avseende Porslinsmuseet.

Kommunstyrelsen redovisar vid årets slut ett budgetöverskott om 27,3 mnkr, vilket är 8 mnkr högre än det prognostiserade överskottet vid BUP3. Prognosavvikelsen förklaras av att förväntade saneringar av markföreningar inte har genomförts på grund av förseningar i aktuella projekt. Budgetöverskottet är främst föranlett av att en del av kommunstyrelsens fleråriga projektmedel ej tagits i anspråk.

Kommunstyrelsen är Värmdö kommuns personalmyndighet. Vid årets slut hade kommunen 2 658 anställda, varav 2 352 tillsvidareanställda. Av dessa var 2 029 kvinnor och 629 män.

1.2 Ekonomiskt resultat för nämnden

Enhet	Utfall 2017	Årets budget	Budget-avvikelse	Förbrukat - %	Prognos i BUP 3	Fg Bokslut
Kommunstyrelsen	136 352	163 628	27 276	83	144 368	124 857
Politisk ledning	5 102	5 284	182	97	5 084	5 532
Politiska projekt	6 426	7 704	1 278	83	6 774	5 114
SALS/SEU	71 939	91 812	19 873	78	20 700	59 607
Fastigheter KS	13 172	13 529	357	97	13 379	13 405
Storstockholms Brandförsvärsförbund	24 659	24 716	57	100	24 616	24 336
Plan, mark och exploatering	15 055	20 583	5 528	73	23 409	16 862

Resultat	Utfall 2017	Årets budget	Budget-avvikelse	Förbrukat - %	Prognos i BUP 3	Fg Bokslut
VERKSAMHETENS INTÄKTER	-116 183	-101 945	14 238	114	-105 222	-113 049
Försäljning	-88 832	-81 269	7 563	109	-81 996	-90 689
Taxor och avgifter	-19 730	-14 839	4 891	133	-16 667	-17 275
Hyror och arrenden	-5 224	-4 514	710	116	-5 236	-2 716
Bidrag (intäkter)	-2 397	-1 323	1 074	181	-1 323	-2 365
Finansiella intäkter						-5
varav interna intäkter	-80 698	-81 190	-492	99	-81 951	-89 526

Resultat	Utfall 2017	Årets budget	Budget-avvikelse	Förbrukat - %	Prognos i BUP 3	Fg Bokslut
VERKSAMHETENS KOSTNADER	252 535	265 573	13 038	95	249 590	237 906
Personalkostnader inkl PO	104 022	105 688	1 666	98	101 613	93 064
Övriga personalkostnader	9 005	7 737	-1 268	116	7 626	7 280
Köp av verksamhet	43 340	48 899	5 559	89	48 103	49 915
Bidrag (kostnader)	1 083	897	-186	121	275	1 873
Hyror	13 997	14 378	381	97	14 228	13 984
Övriga verksamhetskostnader	72 812	78 277	5 465	93	68 763	61 042
varav oattesterade fakturor	0		0			0
Kapitalkostnader	8 275	9 697	1 422	85	8 982	10 748
varav interna kostnader	32 582	36 565	3 983	89	55 072	34 487
NETTORESULTAT	136 352	163 628	27 276	83	144 368	124 857

1.3 Ekonomisk analys

Årets avvikelse mot budget

Orsak (-er) till utfallets avvikelse mot budget	Belopp (tkr)
Ej ianspråktaga avsatta medel avseende nedan nämnda projekt:	
* Högskolesatsning	2 000
* Bredbandssatsning	500
* e-handel	2 184
* e-arkiv	3 042
* Digital agenda	469
* Miljömiljon	297
* Combine	1 615
* Överenskommelse	264
* Ungdomsinflytande	61
* HR-projekt	55
* Övergripande KS utredningsmedel	937
* SALS utredningsmedel	2 018
* Ekonomi-, stöd- & uppföljningssystem	2 569
Högre intäkter, främst avseende exploateringsavgifter, samt uppbokning av förväntad intäkt från Villeroy & Boch enligt exploateringsavtal för Porslinskvarteren	11 265
Totalt	27 276

Kommunstyrelsens driftbudget har justerats enligt kommunfullmäktiges beslut om resultatbalansering från år 2016 samt om revidering av årets driftbudget.

Årsdriftbudgeten har av fullmäktige reviderats med +2,0 mnkr, medel som har överflyttats från investeringsbudget avseende digital agenda. Ej ianspråktagna projektmedel om 9,2 mnkr från 2016 har överförts till 2017.

Vid årets slut redovisar kommunstyrelsen en nettokostnad på 136,4 mnkr, vilket ger ett budgetöverskott om 27,3 mnkr. Årets resultat är ca 8 mnkr bättre än årsprognosen beräknades vid budgetuppföljningen för kvartal tre (BUP3). Prognosavvikelsen förklaras av att förväntade sanering av markförorenningar för genomförandeprojekt inte har genomförts pga förseningar i aktuella projekt. Högre felparkeringsintäkter och exploateringsavgifter är även förklaring till avvikelsen.

Kommunstyrelsens budgetöverskott är föranlett av ej ianspråktagna projektmedel om totalt 16 mnkr. Dessa projekt redovisas i tabellen ovan och totalt 5,7 mnkr av oförbrukade medel föreslås överföras till 2018. Budgetöverskottet förklaras även av högre intäkter än budget främst till följd av högre exploateringsavgifter samt ersättning för marksaneringar i Porslinskvarteren som ska bekostas av Villeroy & Boch.

Kommunstyrelsens politiska ledning redovisar vid årets slut ett överskott om 0,2 mnkr, vilket är nivå med den beräknade prognosen vid BUP3.

Den ekonomiska sammanställningen för politiska projekt knutna till kommunstyrelsen inkluderar balansering av projektmedel från 2016 om 0,5 mnkr. Årets resultat är ett överskott om 1,3 mnkr. Budgetöverskottet beror på ännu ej förbrukade avsatta medel avseende överenskommelsen samt övergripande utredningar.

Årets budgeterade resultat för sektorerna administration, ledning och service samt ekonomi och uppföljning (SALS/SEU) har i samband med resultatbalansering från 2016 och årets budgetrevidering justerats med totalt 9,7 mnkr. SALS/SEU redovisar vid årets slut ett budgetöverskott om 19,9 mnkr. Budgetöverskottet är främst föranlett av ännu ej ianspråktagna projektmedel avseende bl. a. e-handel, e-arkiv, högskolesatsning, Combine samt avsatta medel avsedda för kommunens gemensamma stöd- och uppföljningssystem. Outnyttjad reserv för avställda lokaler samt lägre kapitalkostnader är också förklaring till årets budgetöverskott.

Fastigheter KS redovisar vid årets slut en nettokostnad på 13,2 mnkr, vilket ger ett budgetöverskott om ca 0,4 mnkr beroende på lägre hyreskostnader.

Kommunens nettokostnader för medverkan i Storstockholms brandförsvarsförbund uppgick vid året slut till 24,7 mnkr, vilket är 57 tkr lägre än budget beroende på ej utnyttjade tilläggstjänster.

Årets sammantagen nettokostnad för Plan- och exploateringsenheten uppgår till 15,1 mnkr, vilket ger ett budgetöverskott på 5,5 mnkr. Årets resultat är 8,4 mnkr bättre än årsprognosen beräknades vid BUP3. Prognosavvikelsen beror dels på högre exploateringsavgifter som genererats i samband med genomgång av äldre exploateringsavtal och dels på lägre saneringskostnader pga försening av planerade omfattande saneringsarbete i genomförandeprojekt.

Årets budgetöverskott är främst föranlett av högre exploateringsavgifter samt av lägre personalkostnader pga vakanta tjänster. En detaljerad förklaring till årets budget- och prognosavvikelse redovisas under avsnitt Plan, mark och exploatering.

Budgetanslaget avseende Gustavsbergsprojektet finns centralt under finansiering, medlen överförs till projektet periodvis och täcker respektive periods faktiska nettoresultat. Årets driftkostnader uppgick till 9 mnkr varav 6,1 mnkr avser kostnader för marksaneringar i Porslinskvarteren som ska bekostas av Villeroy & Boch enligt exploateringsavtal. 1,9 mnkr av de totala driftkostnaderna har tillskjutits från centrala medel och de övriga intäkterna består av ersättning om 0,4 mnkr för Stallens detaljplan samt 6,7 mnkr för sanering i Porslinskvarteren. En detaljerad analys finns under avsnitt Gustavsbergsprojekt.

1.4 Viktiga händelser 2017

Samverkansöverenskommelse för energi- och klimatrådgivning

Kommunstyrelsen beslutade att Värmdö kommun även fortsatt ska vara del i samverkansöverenskommelsen i Stockholms län samt Håbo kommun för gemensam energi- och klimatrådgivning. Det övergripande målet är att bidra till en minskad energianvändning och klimatpåverkan genom information och kunskapsspridning om effektiv energianvändning samt hållbara lösningar avseende energi och transporter för privatpersoner, företag och organisationer. Verksamheten finansieras av statsbidrag som används för att finansiera en gemensam basverksamhet bland annat i form av hemsidan energirådgivningen samt telefonrådgivning.

Framtidens Farstavikens skola/Ekedal

I oktober fattade kommunstyrelsen beslut om den framtida Farstavikens skola/Ekedal. De gamla byggnaderna på Ekedalstomten, förutom rektorsvillan, renoveras för att främja en god lär- och undervisningsmiljö. En utredning har tillsatts för att utreda hur rektorsvillan ska användas i framtiden.

Överenskommelse om ensamkommande barn som försvinner

Värmdö kommun har under året anslutit sig till en länsgemensam samverkansplan kring ensamkommande barn som försvinner. Målet med överenskommelsen är att myndigheternas och andra aktörers arbete ska bli mer samordnat, proaktivt och effektivt vid misstanke om ett försvinnande. Genom överenskommelsen upprättas gemensamma rutiner för samtliga kommuner, vilket ska stärka det förebyggande arbetet och tydliggöra de olika aktörernas roller och ansvar.

Överenskommelse kring utskrivning från hälso- och sjukvård

Värmdö kommun har under 2017 antagit en länsgemensam överenskommelse om utveckling av samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. Överenskommelsen, som tagits fram av Storsthlm, gäller under 2018 och 2019 som ett tillfälligt avtal för att möta de nya krav som ställs i en ny lag om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård, som anger att huvudmännen ska överenskomma om centrala frågor i utskrivningsprocessen.

Instruktion för kommundirektören

I enlighet med den nya kommunallag som trätt i kraft den 1 januari 2018 ska kommunstyrelsen ta fram en instruktion för kommundirektören. Instruktionen fastställer hur kommundirektören ska leda förvaltningen samt dennes övriga arbetsuppgifter. Syftet med instruktionen är att tydliggöra rollfördelningen mellan kommundirektören och de förtroendevalda.

Avtal inom SEASTOP

Värmdö kommun har åtagit sig att vara lead partner i projektet SEASTOP - Modern ports in historic waters. Projektet syftar till att investera cirka 2 mnkr i vardera 21 mindre hamnar vid Östersjön, varav nio i Värmdö. I november fattade kommunstyrelsen beslut om att för Värmdö kommuns del teckna genomförandeavtal mellan hamnoperatörer och partners inom projektet.

1.5 Måluppföljning

1.5.1 En hållbar kommun

Inriktningsmålet en hållbar kommun tar sikte på är att kommunen ska vara ett samhälle som i alla aspekter är ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart för generationer framåt. I effektmålet preciseras detta till vad kommunstyrelsen inom ramen för sitt ansvarsområde ska bidra med.

1.5.1.1 Kommunen ska ha en balanserad och stark ekonomi, säkerställa att naturkapitalet tas tillvara och ständigt utveckla socialt ansvarstagande.

Balanserad och stark ekonomi

Kommunens ekonomi är balanserad i bemärkelsen att bokslut 2017 visar ett positivt resultat på 2,8 procent att jämföra med målet om 1 procent. Samtidigt bör noteras att utvecklingen visar en markant resultatförsämring jämfört med 2016. Det är av yttersta vikt att nämnder som prognostiserar underskott upprättar, verkställer och följer upp åtgärdsplaner i syfte att minska underskotten. Mot denna bakgrund beslutade kommunstyrelsen under året att nämnder som prognostiserar budgetunderskott ska upprätta åtgärdsplaner. Vidare beslutades att samtliga nämnder med underskott ska göra ekonomiska månadsuppföljningar.

Strategisk planering och tillväxtteam

Som en viktig del i kommunens arbete med hållbar utveckling påbörjades under 2017 arbetet med översynen av den strategiska planeringen genom tillskapandet av ett tillväxtteam. Tillväxtteamet analyserar den demografiska utvecklingen och dess påverkan på ekonomi, miljön och samhället i stort. Teamet leds av kommundirektören. I tillväxteamet ingår representanter som arbetar med kommunens ekonomi och budget, lokalförsörjning samt med plan- och exploateringsfrågor. Som en del i tillväxtteamets arbete ingår utveckling av förslag till processer och dokument samt genomförande av workshops och seminarier inom förvaltningen och med förtroendevalda. Under 2017 har som en del i detta en långsiktig finansiell analys tagits fram.

Lokalförsörjning

Kommunen är under stark tillväxt och behovet av service med tillhörande verksamhetslokaler kommer både att öka. Kommunstyrelsen beslutade i april 2017 att ge kommundirektören i uppdrag att utreda behovet av framtida välfärdsfastigheter. En analys har genomförts för att se hur det demografiska trycket påverkar finansieringsbehov, drifts- och investeringsekonomi samt finansiell ställning. Analysen, som presenterats för kommunstyrelsen, visar på ett ökat investeringsbehov fram till år 2030. Den 7 juni 2017 antogs även en strategisk lokalförsörjningsplan i syfte att planera, strukturera och budgetera kommunens samlade lokalbehov. Den strategiska lokalförsörjningsplanen visar, i likhet med den tidigare nämnda utredningen, på ett stort framtida investeringsbehov av såväl förskolor, skolor, idrottsanläggningar, vård- och omsorgsboenden m.m.

Bostadsbyggande och befolkningsprognos

Framtagandet av detaljplaner är viktigt för att möjliggöra den framtida befolkningsökningen och möta den bostadsbrist som råder i kommunen. Antalet bostäder som färdigställs, byggs ut och planeras i kommunen följs kontinuerligt upp. Uppföljningen ligger till grund för bostadsbyggnads- och befolkningsprognosen. Arbetet med kommunens bostadsbyggnadsprognos har utvecklats och årets prognos har en tydlig koppling till aktuella och planerade detaljplaneprojekt. Vidare görs bostadsbyggnadsprognosen i ett planeringsalternativ och ett maxalternativ för att utgöra underlag för den kommunala planeringen. Bostadsbyggnadsprognosen är en viktig faktor i framtagandet av kommunens årliga befolkningsprognos som bland annat utgör ett underlag i beräkning av skatteintäkter samt för budgetering och planering för kommunala verksamheter. Prognosen gör även en utblick mot 2050 för att möjliggöra den långsiktiga planeringen.

Gustavsbergsprojektet

De stora satsningar som pågår inom Gustavsbergsprojektet ska leda till att Gustavsberg blir en modernare tätort med ny infrastruktur och unika och trivsamma boendemiljöer. Under 2017 har en markanvisningstävling för Kvarnbergsterrassen genomförts samt en start-PM för Kråkberget antagits. Utbyggnaden av infrastrukturen i Porslinskvarteren har fortsatt och i dagsläget är cirka 1 000 lägenheter av planerade 1 900 lägenheter färdigställda.

Skärgårdsutveckling

Kommunen verkar för en levande skärgård. Under året har kommunala satsningar bland annat

omfattat medfinansiering avseende vägförbättringar på Nämdö i samband med den bredbandsutbyggnad som sker där.

Projekt Ö till Ö

Värmdö kommun medverkar i länsstyrelsens regionala skärgårdsutvecklingsprojekt Ö till Ö. Projektet samlar alla parter som har ansvar eller verksamhet på kärnöarna och dess omgivande skärgårdssamhällen i Stockholms skärgård. Syftet är att ta fram projektplaner för utvecklingsarbete på öarna. Kommunen bidrar på olika sätt också med medel för att stötta projekt i skärgården.

Leader Stockholmsbygd

I sin strävan att på bästa sätt leva upp till sina målsättningar kring hållbar utveckling har Värmdö kommun valt att medverka i Leader Stockholmsbygds program. Kommunen bidrar med medel och deltar i styrelsearbetet i föreningen Leader Stockholmsbygd som med medel från EU-fonder och berörda kommuner verkar för en livskraftig skärgård.

Bredbandsutbyggnad

Värmdö kommun arbetar kontinuerligt med att uppnå uppställda mål för bredband. Bredbandsmålen innebär att i stort sett alla ska ha tillgång till snabbt bredband till år 2020. I Värmdö kommun sker bredbandsutbyggnaden genom att privata aktörer bygger ut på marknadsmässiga villkor eller med hjälp av bredbandsstöd. Under året har utbyggnaden fortsatt i hög takt både i skärgården och på fastlandet. I skärgården har Österåkers stadsnät byggt ut fiber på delar av Svartsö och fyra fiberföreningar har gått ihop i Stockholms skärgårdsnät som bygger ut från Harö i norr till Ornö (Haninge kommun) i söder. Stockholms skärgårdsnät har beviljats kommunal borgen och de har även fått bredbandsstöd ur Landsbygdsprogrammet. På fastlandet sker utbyggnad kring Djurö, Vindö och Stavsås men även på delar av Värmdölandet.

RUFS 2050

Arbetet med att ta fram en regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen RUFS 2050 pågår. Värmdö kommun har aktivt deltagit i processen och yttrat sig över det utställningsförslag som sändes ut på remiss under 2017. Kommunen har även yttrat sig angående förslag till landsbygds- och skärgårdsstrategi och klimafärdplan 2050. I samband med RUFS har Värmdö kommun särskilt lyft vikten av tillkomsten av östlig förbindelse. Andra stora frågor är övriga infrastrukturåtgärder som berör kommunen som byggnationen av Slussen, men också vilka utbyggnadsområden som är prioriterade i kommunen och hur regionen kan verka för en levande skärgård.

Översiktsplan

Värmdö kommun har under året aktualitetsprövat den översiktsplan som antogs i slutet av 2011. Aktualitetsprövningen har föregåtts av analyser och beskrivningar av planeringsläget i kommunen. I samband med aktualitetsprövningen har ett antal frågor identifierats som kommunen behöver arbeta vidare med i det kommande arbetet för en hållbar utveckling, därav bland annat blåplan, klimatanpassning samt ambulanshelikopterns permanenta placering i kommunen.

Ekologisk hållbarhet

Värmdö är en snabbt växande kommun och med en ökande befolkning ökar även belastningen på vår miljö. Genom att följa mål och rekommendationer i översiktsplanen och av fullmäktige antagna styrdokument tar kommunen hänsyn till naturkapitalet. Kommunens samlade miljöarbete följs upp i det årliga miljöbokslutet. En revidering av styrdokument på hållbarhetsområdet har påbörjats under 2017, vilket finansieras med den av fullmäktige avsatta miljömiljonen. Bland annat har en åtgärdslista som innehåller samtliga miljörelaterade mål i kommunens styrdokumentorganisation upprättats.

Energirådgivning

Inom ramen för den kommunala energirådgivningen har ett antal aktiviteter riktade till medborgare genomförts under 2017. I samband med tre bygglovskvällar erbjöd kommunen energirådgivning till besökande småhusägare. Tidigare under året hölls ett seminarium på temat solenergi i kommunhuset. Besökare som uppgett att de är intresserade har kontaktats och fått personlig rådgivning. Värmdö kommuns solkarta, som möjliggör för medborgare att göra en första bedömning om deras tak har potential för solceller, lanserades under våren. En däcktrycksinsats genomfördes även under hösten, där rådgivaren pratade med bilister på en bensinstation om vikten av att ha ett bra däcktryck på bilen. Avtalsförhandlingar pågår med Nacka kommun om att gemensamt anlita en energirådgivare som arbetar för bägge kommunerna.

Seastop: Central Baltic

Värmdö kommun har beviljats Interreg-bidrag till Central Baltic och anslagit medel för medfinansiering för projektet Seastop. Projektets mål är att utveckla 21 mindre gästhamnar, varav nio hamnar i Värmdö som planeras byggas ut för sammanlagt 18 mnkr. Värmdö kommun medfinansierar projektet med cirka 2,2 mnkr. Projektet sker i samverkan med Norrtälje, Österåker, Mariehamn, Företagsam skärgård på Åland samt Bromarv och Peterzéns i Finland. Värmdö kommun kommer att agera lead partner, det vill säga ha en övergripande samordningsroll och ansvar för förskottering av en del av projektmedlen. Seastop-projektet planeras vara färdigt år 2020.

Socialt ansvarstagande

För att möjliggöra en ständig utveckling av socialt ansvarstagande krävs en samordning av kommunens främjande och förebyggande arbete. Detta sker bland annat genom intern samverkan, samverkan med polisen och stöd till ideburna organisationer med flera. Inom ramen för detta ansvar har ett flertal aktiviteter genomförts under år 2017.

Lokal ANDT-strategi

Under 2017 har Värmdö kommun tagit fram en lokal ANDT-strategi. Strategin bygger på fem målområden och är detsamma som i den nationella strategin. Dessa mål syftar på att minska tillgång, skador och dödlighet orsakade av bruk av ANDT-preparat. Målen syftar även på att minska andelen barn och unga som använder samt andel vuxna som missbrukar ANDT-preparat. Till strategin har en handlingsplan tagits fram, vilken kommer att utvärderas under följande år.

Förebyggande ANDT-arbete

I april arrangerade Värmdö kommun, tillsammans med polisen och Värmdö nattvandrare, en guidad bussstur för tonårsföräldrar. Syftet med bussresan är att ge föräldrar en bild av omfattningen av alkohol- och droganvändning bland tonåringar i Värmdö, visa vilka platser tonåringar samlas på och vad som kan hända en vanlig kväll. Aktiviteten syftade även till att informera föräldrar om vad de kan göra för att minska risken för att deras barn ska använda alkohol och andra droger. På vårens bussresa deltog cirka 30 föräldrar. Värmdö kommun samverkar med krognäring, vaktbolag och polis för att eliminera krogrelaterat våld med metoderna Ansvarsfull alkoholservice och Krogar mot knark.

Metoderna består av tre delar:

- Samverkan mellan bransch och myndighet bland annat i form av krögarmöten och en gemensam referensgrupp med krögare
- Utbildning om ansvarsfull alkoholtillsyn
- Förstärkt tillsyn där kommun samverkar med polis, Skatteverket och Storstockholms brandförsvärsförbund

I april hölls en tvådagarskurs i Ansvarsfull alkoholservice i samarbete med Nacka och Tyresö

kommuner. Utbildningen erbjuds till krogpersonal i dessa tre kommuner. Under juni genomfördes en narkotikautbildning inom ramen för Krogar mot knark. All krogpersonal i kommunen var inbjuden. Deltog gjorde cirka 40 personer från fem krogar i kommunen.

Genom tillfälliga medel från socialnämnden erbjuder socialtjänstens droginformatör Sveriges mest spridda evidensbaserade föräldrastödsprogram, Effekt, till samtliga högstadieskolor. Effekt är en föreläsningsserie som ges till vårdnadshavare till elever som går i årskurs 7 och 8. Metoden syftar till att undervisa föräldrar om deras betydelse och möjlighet till påverkan för ungas alkohol- och droganvändning. Anställda på kommunens flyktingboenden har fått samma föreläsning eftersom ungdomarna saknar vårdnadshavare. I linje med Effekt erbjuds, i samverkan med polisen, även föreläsningarna Tidig upptäckt och Ungdomar och narkotika. Föreläsningarna syftar till att ge kunskap om signaler att vara uppmärksam på för en tidig upptäckt. Målgruppen är bred och omfattar HVB-hem, föreningsliv, skolpersonal och andra som arbetar med ungdomar.

Värmdö kommun har en väl utvecklad fältverksamhet med anställda ungdomskonsulenter som till vardags går under namnet Polarna. Genom att röra sig i miljöer där ungdomar i målgruppen 12-16 år befinner sig, kan de avvärja bråk och konflikter och skapa trygghet. Vid högtider där riskerna för att ungdomar ska använda alkohol och narkotika ökar är fältverksamheten viktig. Polarna utbildar två ungdomsgrupper, MiniPolarna (13-17 år) och Värmdö Polarna (18-20 år). Genom ungdomsverksamheten kartlägger de problembilden och kan arbeta med relevanta åtgärder.

Lokalisering av ambulanshelikopter

Under året beslutade Stockholms läns landsting att helikopterflygplatsen i Mölnvik skulle stängas och ambulanshelikoptern flyttades därefter till Norrtälje. Ambulanshelikoptern är viktig för Värmdö och för regionen som helhet för snabba sjuktransporter. Kommunen och Stockholms läns landsting har därför tecknat en avsiktsförklaring om att inom en treårsperiod åter lokalisera ambulanshelikoptern i Värmdö. Under hösten 2017 startade kommunen därför en lokaliseringsutredning i samverkan med Landstinget för att undersöka var helikoptern i framtiden kan lokaliseras. Utredningen ska presenteras för kommunstyrelsen våren 2018. I samband med det bedöms om efterföljande planläggning behövs.

Trygghetsrådet

Under 2017 genomfördes en utvärdering av Trygghetsrådet, vilket ledde till en omformering av rådet efter sommaren. Genom en ny arbetsordning och förändrade arbetssätt ska rådet tydligare knyta an till det trygghetsarbete som sker inom ramen för den överenskommelse som kommunen har med Polisen. Även Nacka och Tyresö kommuner, som ingår i samma lokalpolisområde som Värmdö, omfattas av överenskommelsen. Genom omformeringen av Trygghetsrådet har ett antal operativa arbetsgrupper startats i linje med de teman som omfattas av överenskommelsen med polisen; Trygghet och synlighet, Inbrott, Trafik samt Ungdomar och narkotika. Grupperna bemannas med tjänstemän från olika verksamheter i kommunen samt av representanter från polis och räddningstjänst.

Vid Trygghetsrådets möte i september godkände rådet en handlingsplan mot våldsbejakande extremism för vidare behandling i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Vid rådets möte i oktober redogjordes för den medborgardialog som ska hållas, riktat mot kvinnors upplevda otrygghet.

Bedömning av måluppfyllelse

Kommunens ekonomi är balanserad i bemärkelsen att årsresultatet uppgår till ett överskott om + 2,8 procent, överskottsmålet om + 1 procent är därmed uppnått med marginal. Samtidigt kan noteras att resultatet har sjunkit markant jämfört med år 2016.

Värmdö kommun har låg arbetslöshet och en stark befolkningstillväxt men samtidigt har kommunens ekonomi försämrats. Den ökande befolkningstillväxten avspeglas i en stigande efterfrågan på kommunal service samt boende. Detta resulterar i ett allt större investeringsbehov både på kort och

något längre sikt. Kommunen kan nå överskottsmålet även på längre sikt men det räcker inte till att finansiera investeringsbehovet.

Kommunens pågående interna och externa arbete med att utveckla miljö- och klimatarbetet inom alla verksamheter har utvidgats och sträcker sig numera över Sveriges gränser. Däremot följs den del av målet som berör naturkapitalet upp genom det årliga miljöbokslutet som visar på att kommunen gör mycket för att ta tillvara på naturkapitalet men att kommunen behöver fortsätta utveckla miljöarbetet.

Under kommunstyrelsen finns det samordnande ansvaret för alkohol-, narkotika-, doping- samt tobaksprevention, vilket är en viktig aspekt av socialt ansvarstagande. Värmdö kommun har genomfört flera insatser för preventionsarbete och arbetar aktivt med att tillgängliggöra preventionsarbetet. Flertalet aktiviteter har genomförts under året med fokus på ungdomar t.ex. minska risken för alkohol- och droganvändning bland barn och ungdomar på Värmdö. Dessutom har en lokal ANDT-strategi och handlingsplaner tagits fram. Resultat av uppföljning av ANDT-strategin visade att kommunen har en väl fungerande tillsynsverksamhet utan vidare anmärkningar.

En sammanvägd bedömning av de indikatorer som används samt alla aktiviteter och åtgärder som har genomförts visar på att kommunstyrelsens effektmål om en hållbar utveckling är delvis uppfyllt.

Indikator	Utfall	Senaste kommentar
 Långtidsarbetslöshet, 25-64-åringar.	1,5%	Andelen långtidsarbetslösa utgörs av andel personer 25-64 år i kommunen som varit öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd i minst sex månader. Andelen långtidsarbetslösa i Värmdö uppgår till 1,5 procent första kvartalet 2017 (källa: Kolada), vilket är en förbättring jämfört med föregående år då andelen uppgick till 1,7 procent. Detta resultat är bättre än genomsnittet för alla kommuner, som är 3,8 procent, och bättre än genomsnittet för kommunerna i Stockholms län, som är 2,7 procent.
 Långtidsarbetslöshet, 16-24-åringar.	0,6%	Andelen långtidsarbetslösa i kommunen utgörs av andel personer 16-24 år i kommunen som varit öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd i minst sex månader. Andelen långtidsarbetslösa unga i Värmdö är 0,6 procent första kvartalet 2017 (källa: Kolada), vilket är en förbättring jämfört med föregående år då andelen uppgick till 1,1 procent. Värmdös resultat är bättre än genomsnittet för alla kommuner, som är 2,5 procent, och genomsnittet för kommunerna i Stockholms län, som är 1,0 procent
 Överskottsmål	2,8%	Årets driftresultat uppgick till + 63,8 mnkr, vilket är avsevärt lägre än resultatet 2016 på 157,2 mnkr. Resultatet uppgår till 2,8 procent av skatteintäkter, skatteutjämning och generella statsbidrag, att jämföra med kommunens målsättning om 1 procent.
 Andel av befolkningen med ekonomiskt bistånd	1,7%	Andel invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd mäts inom ramen för Kommunens kvalitet i korthet (KKIK) och ger information om kommunens sociala struktur. Andelen invånare som erhållit ekonomiskt bistånd i Värmdö kommun är 1,7 procent vilket är en förbättring jämfört med föregående års mätning då andelen uppgick till 1,9 procent. Värmdös resultat är bättre än genomsnittet för Stockholms läns kommuner, som är 2,3 procent.

1.5.2 Inflytande och dialog

Inriktningsmålet anger att medborgarinflytande, exempelvis genom dialoger, förslag och möjligheten att ställa frågor till fullmäktige, ska utvecklas. Detta avser särskilt ungdomars och unga vuxnas inflytande. I effektmålet preciseras detta till vad kommunstyrelsen inom ramen för sitt ansvarsområde ska bidra med.

1.5.2.1 Kommuninvånarna ska alltid känna förtroende för den offentliga servicen. Nöjd-kund-index avseende bemötande samt utfall på tillgänglighet, telefoni och e-post ska öka.

Tillgänglighet och service

Kommunen finansierar sin verksamhet genom skatter och avgifter och har inom flera områden/verksamheter monopol på tjänster. En missnöjd medborgare kan inte välja bort kommunens tjänster avseende till exempel myndighetsutövning till förmån för ett företag som levererar bättre service. Därför är servicekravet och förväntningarna högre på en kommun. Kommunens tillgänglighet och service mäts bland annat genom den årliga servicemätningen som genomförs på hösten inom ramen för SKL:s jämförande undersökning; Kommunens kvalitet i korthet.

Kommunstyrelsen antog nya riktlinjer för tillgänglighet och service i januari 2017. Riktlinjerna beskriver kommunens vision och mål samt vilka värdeord som gäller för anställda inom kommunen. I riktlinjerna tydliggörs också vilka krav som ställs på anställda inom Värmdö kommun för att uppnå god tillgänglighet och service.

Värmdö kommun har under 2017 även vidtagit åtgärder vid kommunens kontaktcenter där bland annat personalstyrkan har ökats samt inom synpunktshandling för att förbättra kommunikationskanalerna. Detta i syfte att skapa ett ökat medborgarinflytande. Kommunen har implementerat en ny kommunikationskanal i form av ett frågeforum på webben där medborgare kan ställa sin fråga och få svar men också se svar på andras frågor. Dessutom har kommunen fortsatt arbete med utveckling och förbättring av Kontaktcenter och skapat en sökbar kunskapsbank och rutinbank som är uppbyggt i kommunens redan befintliga system Onenote. Arbetet med att förbättra och utveckla entrén i kommunhuset har påbörjats och åtgärdsfokus har främst legat på förbättrad tillgänglighet, trygghet och säkerhet bland annat med införandet av informationsskärmar. Dessa förbättringsåtgärder har bland annat resulterat i att Värmdö kommuns placering i SKL:s undersökning av kommuners servicekvalitet och effektivitet har förbättrats. Värmdö kommun kom på tredje plats i Stockholms län och plats 14 i Sverige när det gäller helhetsintrycket i telefonkontakt med kundtjänst/kontaktcenter.

Medborgardialog – som en del av styrningen

Dialog mellan politiker och medborgare i en särskild fråga eller på ett särskilt ämne ska öka medborgarens inflytande och möjlighet att påverka mellan valen, samt ge ett utökat underlag inför politiska beslut. Förtroendevalda initierar dialog med medborgarna i en fråga, och resultatet från dialogen används som en del av underlaget när beslut i frågan fattas.

Dialog om Farstavikens skola/Ekedal

Den 7 september 2017 hölls en medborgardialog om avseende Farstavikens skola/Ekedal. Syftet med dialogen var att ge medborgarna möjlighet att utvärdera och lämna synpunkter kring fyra alternativa skissförslag för om- eller nybyggnation av skolan. Ett 60-tal medborgare deltog i dialogen och 104 lämnade synpunkter på de fyra skissförslag som presenterades på platsen, antingen under dialogen eller via webben. Resultatet av medborgardialogen var en del av ärendet som presenterades för kommunstyrelsen i oktober 2017. Beslut om att rusta upp och renovera befintliga byggnader, som en av fyra skissförslag, togs av kommunstyrelsen den 10 oktober 2017.

Medborgardialog Hemmesta

För att få till stånd en mer transparent planeringsprocess och öka medborgarnas demokratiska deltagande, genomfördes två medborgardialoger under 2017 med syfte att få in synpunkter om Hemmestaområdet framtida utveckling. En viktig del av dialogen var att få in medborgarnas synpunkter på frågan om Skärgårdsvägen även i fortsättningen ska vara den enda huvudförbindelsen eller om en parallell väg genom Storskogen ska anordnas. Dessutom diskuterades utvecklingsalternativ för kollektivtrafiken samt gång- och cykelnätet. Genom dialogen fick medborgare, boende, besökare och näringsidkare möjlighet att bidra med sina erfarenheter, uttrycka sina tankar samt i ett tidigt skede få delta i och påverka processen Närmare 800 synpunkter inkom.

Dialog om kvinnors upplevda otrygghet i Värmdö

Inom ramen för Trygghetsrådets arbete ska det årligen anordnats en medborgardialog. Hösten 2017 beslutade rådet att årets dialog skulle behandla kvinnors upplevda otrygghet utomhus, samt att låta temat även gälla som 2018 års dialogämne. Statistiska centralbyråns medborgarundersökning visar att otryggheten i Värmdö har ökat och att det framförallt är utomhus under kvällar och helger som värmdöborna känner sig otrygga. Vidare känner sig kvinnor otryggare än män och skillnaden i upplevd otrygghet ökar mellan könen. Syftet för dialogen under 2017 och 2018 är att identifiera orsaker till kvinnors upplevda otrygghet för att i förlängningen hitta lösningar för att öka tryggheten. Under 2017 har arbete påbörjats för att genom en webenkät nå ut till kommunens kvinnor och samla in information om var, när och varför de känner sig otrygga. Efter bearbetning av det resultatet planeras fokusgruppsdialoger som kommer att baseras på de ämnen som identifierats som signifikanta i webbenkäten. Dialogerna kommer att genomföras under 2018.

Upphandling av medborgarpanel

I slutet av 2017 påbörjades upphandlingen av en webbaserad medborgarpanel för Värmdö kommun. Medborgarpanelen ska vara ett verktyg för ökad närdemokrati mellan medborgarna och kommunens politiker och kan bidra till både ökat underlag inför politiska beslut liksom värdefulla insikter om värmdöbornas syn på kommunen och dess verksamheter. Väl i drift kommer panelen att bestå av ett representativt urval av värmdöbor som med jämna mellanrum kommer få ge sin syn på utvalda frågor och ämnen som rör kommunen.

Ungdomsinflytande

Under 2017 har flera större aktiviteter genomförts med syfte att öka ungas delaktighet och inflytande i kommunen.

Ungdomsting

I november 2017 genomfördes Ungdomsting, som är en dialog mellan kommunens representanter och 38 elevrepresentanter från Värmdös kommunala skolor. Syftet med dialogen var att tillsammans med eleverna fördjupa sig i resultaten från VÅGA VISA enkäten.

Kom till Kommunen

För att öka ungas förståelse och kunskaper kring lokala beslutsprocesser bjöds klasser i årskurs 8 in på studiebesöket genom projekt Kom till Kommunen. Kom till Kommunen är ett rollspel där eleverna genom upplevelsebaserat lärande lär sig om hur beslut fattas i kommunen. Cirka 200 elever har under 2017 besökt kommunen inom ramen för projektet.

Ungdomsrådet VKUNG

Ungdomsrådet VKUNG:s arbete ingår i det ordinarie arbetet med att öka ungas inflytande. Ungdomsrådets funktion är att agera länk mellan kommunens unga invånare, i åldern 13-18 år, och förtroendevalda. VKUNG har under årets första halva fokuserat på ungas skolmiljö. Ungdomsrådet valde att nyttja allmänhetens frågestund i kommunfullmäktige i mars och ställa frågor kring ungas skolmiljö.

Meet & Greet

Den 1 juni arrangerades en Meet & Greet på Gustavsbergsteatern. 240 högstadiel elever deltog under arrangemanget. Politiker från de partier som finns representerade i kommunstyrelsen medverkade i arrangemanget. Inför Meet & Greet samlades frågor in från ungdomar i kommunen men det fanns även möjlighet att direkt på plats ställa frågor till politikerna. Syftet med Meet & Greet är att unga och politiker under mer avslappnade former kan träffas och föra dialog.

Kommunutvecklarna

Under sommaren har unga anställts för att på heltid under tre veckor jobba med inflytande och

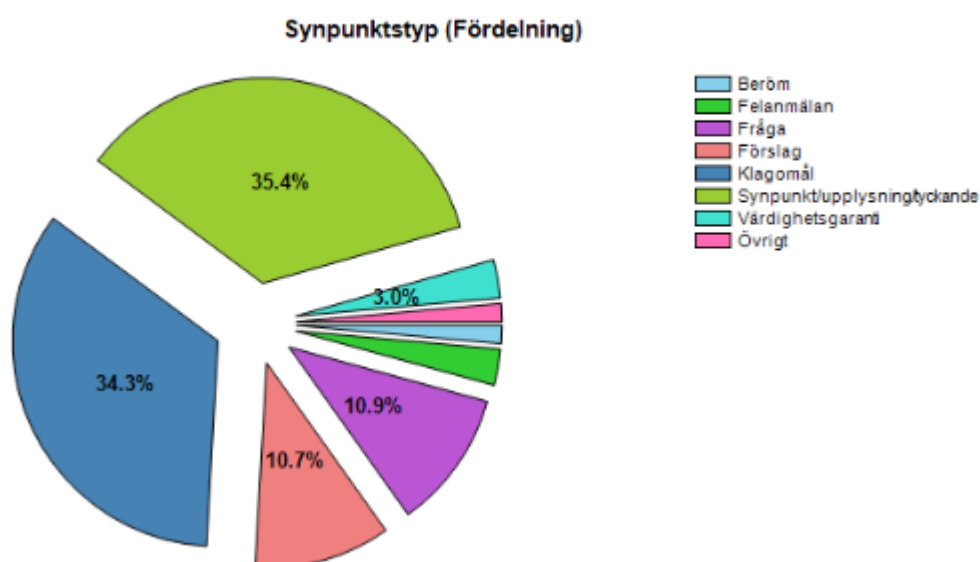
delaktighet i kommunen. Två olika projekt har påbörjats under 2017. I ett projekt startade en grupp unga upp förberedelsearbetet inför arrangemanget Livet är en festival som arrangeras av Ung i Värmdö våren 2018. Det andra projektet, Demokratiambassadörerna, har som syfte att sprida kunskap om demokrati och mänskliga rättigheter till andra unga som utbildas i normkritik, demokratiska- och mänskliga rättigheter. Demokratiambassadörerna spelade in podd-radio och skrev artiklar. Projektet avslutas med en demokrativecka som kommer att genomföras i slutet av maj 2018.

Synpunktshantering

Antalet insända synpunkter till kommunen under 2017 var 364 stycken, vilket kan jämföras med 539 under 2016. Cirka 34 procent var olika klagomål, medan ca 35 procent handlade om upplysningar och tyckande, ungefär tolv procent var insända förslag medan cirka tio procent av synpunkterna handlade om diverse frågor.

När det gäller fördelning av kommunikationskanaler har de flesta synpunkter inkommit via kommunens webbplats, nästan 77 procent, medan cirka elva procent inkom via e-post. Resterande synpunkter inkom via brev, blanketter/svarskort samt telefon.

Antal ärenden: 364

* *Vårdighetsgaranti är något som utlovas att de äldre ska få och en garanti om hur det ska vara, synpunkter om denna sorteras i denna kategori.*

Utveckling av kommunikationen

Det ökade kravet på snabb och tillgänglig information från både media och medborgare ställer nya krav på val av kommunikationskanal, budskapsformuleringar och snabbhet – både vid krissituationer och allmänna informationsinsatser. Under 2017 har fokus därför varit på en ännu snabbare samt mer transparent, proaktiv och öppen kommunikation. Närvaron i sociala medier har ökat genom Facebook och Instagram. Kommunen har också ökat användningen av rörlig media. Ett mer proaktivt arbetssätt gällande information förordas och utvecklas.

Medborgartidningen Vårt Värmdö

Kommunens tidning Vårt Värmdö syftar till att kommunicera aktuella händelser inom kommunens verksamhet och Värmdö kommun som helhet på ett sätt som lockar till läsning bland kommunens medborgare. Tidningen för proaktivt ut information som kan öka medborgares intresse och aktivera deltagande i kommunens verksamhet. Vårt Värmdö är ett komplement till varmdo.se för information och service gentemot medborgare och andra intressenter i kommunens verksamhet. Tidningen ges ut med fyra nummer per år med ett för årstiden angeläget tema.

Kommunens webbportal varmdo.se

Kommunens webbportal varmdo.se är kommunens huvudsakliga digitala nav för service och information. Huvudsyftet med plattformen är att tillhandahålla en smidig och effektiv ärenderesor för kommunens kunder oavsett om den eftersökta informationen eller lösningen finns på själva webbplatsen eller i andra system. Webbplattformen ska i möjligaste mån ge ett mervärde till kundupplevelsen genom att visa på det breda utbud av andra tjänster och möjligheter som kommunen tillhandahåller. Webbportalen är också en viktig kanal för nyheter, kampanjer och krisinformation, samt ett forum för att tillgängliggöra politiska beslut och öppna upp för medborgardialog.

Under 2017 genererade webbplatsen lite över en miljon enskilda externa besök från över 400 000 enskilda enheter (mobiler, datorer etc) vilket ger ett snittvärde på 89000 besök per månad. Uppskattningsvis tolv procent av besökarna är återkommande under en ettårsperiod.

Sociala medier

Sociala medier är verktyg för kommunen att använda i kommunikationsarbetet, särskilt för att utveckla kund- och medborgardialog, samt vid kriskommunikation. De sociala medierna är inte endast en informationskanal utan en plats för dialog. Värmdö kommun är aktivt på sociala medier med målet att vara aktiva i de kanaler där kunder, medborgare och andra intressenter finns. Kommunens närvaro ska hålla en hög kvalitet och öka närvaron i de kanaler som medborgarna använder.

Facebook

Värmdö kommuns officiella Facebook-sida startade den 31 januari 2017. Facebook är i första hand en plats för dialog och inte en traditionell reklamkanal. Det handlar först och främst om kommunikation, konversation och relationsskapande. Kommunikation via Facebook ska ses som en integrerad del av kommunens samlade kommunikation och stötta vid de tillfällen där det passar. Inlägg på kommunens officiella Facebook-sida besvaras inom 24 timmar på vardagar. Under det första året har kommunen fått cirka 1 900 följare, varav ca 70 procent är kvinnor. Ungefär en tredjedel av följarna är i åldern 35-44 år och knappt en tredjedel i åldern 45-54 år. I genomsnitt har kommunen 33 "likes", tre kommentarer och fyra delningar per inlägg. Den genomsnittliga räckvidden för inläggen ligger på drygt 1 900 personer och i genomsnitt 73 interaktioner (vilket inkluderar likes, kommentarer och delningar per inlägg).

Instagram

Värmdö kommuns Instagramkonto öppnades 24 april 2017. Bilduttrycket på Instagram ska vara en del av att bygga och stärka bilden av Värmdö kommun. Bilderna ska förmedla känslan av Värmdö, vi som arbetar här, de som bor här och den utveckling som sker. Bilderna ska visa bredden i kommunens verksamheter genom medarbetarberättelser och spegla vardagen i Värmdö. Under de drygt åtta månader som kontot varit i drift har kommunen fått drygt 750 följare, varav drygt 75 procent är kvinnor. Följarna är övervägande i åldern 35-44 år. I genomsnitt har kommunen 45 "likes" per inlägg.

Twitter

Värmdö kommuns Twitter-konto öppnades 26 januari 2010. Twitter är en kanal som har stor betydelse för mediakontakt. Många journalister och tidningar följer Värmdö kommuns konto. Inläggen är ofta korta med några få ord som uppmanar till att läsa mer på kommunens webbsida, pressrum eller Facebook. Varje pressmeddelande Värmdö kommun skickar ut postas också med rubrik på Twitter. I dagsläget har kommunen cirka 1 660 följare. I genomsnitt har kommunen 3,3 "likes" och en delning per inlägg.

Frågesforum

Frågeforumet är en självserviceportal som är öppen dygnet runt med en dynamisk FAQ som samlar

frågeställningar angående kommunens verksamhet och lyfter fram de frågor som för stunden är mest förekommande. Kommunens facebookside har en koppling till Kundo-portalen för att ytterligare öka tillgängligheten och servicen. Via Kundo kan medborgare även ställa frågor och få svar av en servicehandläggare. Kundforum har haft drygt 6 400 visningar sedan lansering. Varje månad har det uppskattningsvis 800-900 visningar och 30-40 nya inlägg.

Digital utveckling

Den samhälleliga och tekniska utvecklingen leder till nya utmaningar knutna till medborgarnas ökade behov av snabbhet och tillgänglighet till digitala tjänster. För att kunna möta medborgarnas nuvarande och framtida digitala behov bättre, annorlunda och med högre kvalitet, samordnar kommunstyrelsen det övergripande arbetet inom digitalisering. Arbetet utgår från Digital agenda 2020.

För 2017 fokuserades på två större projekt presenterades; digitala nycklar och betaltjänst. Digitala nycklar genomförde under hösten en upphandling som inte fick några giltiga anbud. En ny omformulerad upphandling lades ut i slutet av december. Projektet beräknas gå i mål våren 2018. Upphandlingen av digital betaltjänst startar första kvartalet 2018.

eBlomlådan

För att kunna utvärdera sitt arbete med digital service och verksamhetsutveckling i kommunen och skapa en jämförelse med andra kommuner deltar Värmdö kommun i årets e-Blomlåda. eBlomlådan är ett verktyg för utvärdering av digital service och verksamhetsutveckling i kommunen. Värmdö kommun har förbättrat sitt resultat i nästan alla kategorier och ligger långt fram i underkategorierna ledning, arbetssätt och metoder samt barn och elever. Kommunens resultat ligger i nivå med genomsnittet för riket.

Jämförelsetjänsten

Under 2017 har jämförelsetjänst för kommunens verksamheter inom kundval, förskola och skola samt vård och omsorg vidareutvecklats. Jämförelsetjänsten finns på kommunens hemsida. Dessutom har arbetet med utveckling av vuxenutbildningens jämförelsetjänst påbörjats och tjänsten kommer att lanseras under första kvartalet 2018. Under hösten har implementering av ytterligare ett jämförelseverktyg för föreningar och jämförelse av idrottsanläggningar påbörjats. Denna tjänst, som ligger utanför kundval, kommer att lanseras i början av 2018.

Bedömning av måluppfyllelse

Kommunen arbetar aktivt med att på olika sätt öka medborgarnas demokratiska deltagande samt möjlighet till inflytande och dialog. Effektmålet om att kommuninvånarna alltid ska känna förtroende för den offentliga servicen och att NKI avseende bemötande samt tillgänglighet inom telefoni och e-post ska öka, mäts genom sju indikatorer. Förtroendet för den offentliga servicen mäts framförallt genom de två index som hämtas från SCB:s medborgarundersökning: nöjd-medborgar-index (NMI) och nöjd-inflytande-index (NII). NMI utgörs av medborgarnas bedömning av kommunens verksamhet utifrån 35 frågor.

Utfallet för Värmdö är index 48, vilket är i nivå med föregående års resultat. Dock är resultatet något lägre än genomsnittet för deltagande kommuner. NII för 2017 blev index 32 och den har minskat något från en redan låg nivå. Resultatet är lägre än genomsnittet för deltagande kommuner.

De senaste åren har kommunen haft en positiv trend då medborgarna har bedömt att deras möjligheter till inflytande och delaktighet i beslutsfattandet har ökat. Fler medborgare har utnyttjat möjligheten att lämna e-förslag och delta i medborgardialog, men också att utöva sitt inflytande genom flera kommunikationskanaler. Delaktighetsindexet som visar en samlad bild av hur väl kommunen möjliggör för invånarna att delta i kommunens utveckling, har ökat till index 70 vilket är en förbättring jämfört med föregående års resultat, index 63. Kommunens resultat är betydligt högre

än genomsnittet för alla kommuner, som blev index 57.

Tillgängligheten avseende telefoni har ökat totalt sett och kommunen är bland bästa deltagande kommuner avseende bemötande. Dock har svarstiden blivit längre. Tillgängligheten för e-post har ökat med tolv procentenheter jämfört med 2016.

Vid samlad bedömning bedöms målet vara delvis uppfyllt.

Indikator	Utfall	Senaste kommentar
 Antal e-förslag	11	Under 2017 inkom elva godkända e-förslag som har publicerats på hemsidan. Detta kan jämföras med tio godkända och publicerade e-förslag från 2016. De elva publicerade förslagen handlar bland annat om trafikmiljö, solenergi, Kvarnsjön och framtidens Gustavsberg. Ett förslag som avser Vattenhjulet vid Chamottevägen, har uppnått över 500 underskrifter. Förslaget har behandlats av kommunfullmäktige och kommer att behandlas av kommunstyrelsen 2018.
 Nöjd-medborgar-index (NMI)	index:48	Medborgarnas bedömning av kommunens verksamheter mäts genom det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Medborgar-Index (NMI). NMI för Värmdö kommun för 2017 blev 48 vilket är i nivå med föregående års resultat. Kommunens resultat är lägre än genomsnittet för deltagande kommun, som blev 55. Verksamheter som behöver prioriteras för att få nöjdare medborgare i Värmdö är gator och vägar, äldreomsorgen, miljöarbete samt stöd för utsatta personer
 Nöjd inflytande-index (NII)	index:32	Medborgarnas bedömning av inflytandet i kommunen mäts genom det sammanfattande betygsindexet nöjd-inflytande-index (NII), inom ramen för SCB:s medborgarundersökning. NII index för 2017 i Värmdö blev 32 vilket är lägre än förra årets resultat som var 33. Kommunens resultat är sämre i jämförelse med genomsnittet för deltagande kommuner, som uppgick till index 40. Resultatet uppdelat på kön visade att kvinnor bedömer möjligheten till inflytande som något bättre (NII 35) än män (NII 30).
 Andel som får ett gott bemötande i kontakt med kommunen via telefon	88%	Bedömningen av bemötandet genomförs i servicemätningen inom ramen för Kommunens kvalitet i korthet (KKIK). Värmdö kommuns resultat för 2017 blev 88 procent vilket är bättre än förra årets resultat, som var 83 procent. Kommunens resultat var bland de bästa kommunerna när det gäller bemötande i telefon.
 Andel som får svar på e-post inom 2 dagar	98%	Mätningen av kommunens tillgänglighet via e-post utförs årligen av ett externt företag inom ramen för KKIK. Värmdös resultat för 2017 blev 98 procent vilket är bättre än förra årets resultat, som var 86 procent. Kommunens resultat är bättre än genomsnittet för alla kommuner, som blev 86 procent.
 Andel som får svar på enkel fråga via telefon inom 60 sekunder	38%	Mätningen av tillgängligheten inom telefoni utförs av ett externt företag inom ramen för KKIK. Under oktober/november 2017 har företaget ringt 108 samtal via kommunens växel. Tillgängligheten bedöms som andelen samtal som besvaras inom en minut och där frågan blir besvarad. Värmdös resultat för 2017 blev 38 procent vilket är en försämring jämfört med föregående år och lägre än genomsnittet bland deltagande kommuner som blev 51 procent.
 Delaktighetsindex	70	Delaktighetsindexet mäts inom ramen för kommunens kvalitet i korthet och består av en egenskattning utifrån 18 kriterier. Indexvärdet beräknas som andel av maxpoäng. Indexet visar en samlad bild av hur väl kommunen möjliggör för invånarna att delta i kommunens utveckling. Värmdös resultat för 2017 blev index 70 vilket är en förbättring jämfört med föregående år. Kommunens resultat är bättre än genomsnittet för alla kommuner, som blev index 57. De senaste åren har kommunen en positiv trend där möjligheten till inflytande och delaktighet i beslutsfattandet har ökat för medborgarna genom bl.a. ett ökat användande av medborgardialog men också genom nya kommunikationskanaler.

1.5.3 Omsorg och trygghet

Kommunstyrelsen har inte antagit något effektmål kring inriktningsmålet omsorg och trygghet. Dock

finns det samlade ansvaret för kommunens krisberedskap samt risk- och säkerhetsarbetet hos kommunstyrelsen. Därmed redogörs här för exempel på det arbete som bedrivits under året inom ramen för kommunstyrelsen som har bäring på inriktningsmålet omsorg och trygghet.

Kommunens säkerhetsarbete styrs av t.ex. lagen om extraordinära händelser och lagen om skydd mot olyckor. Under året har arbetet fortsatt med att ansluta kommunens verksamheter till en enhetlig rapportering av brandskyddet. Detta sker i samarbete med räddningstjänsten och Stockholmregionens Försäkring AB. Närapå samtliga av verksamheterna i kommunens egna fastigheter är anslutna. Förutom detta arbete som förbättrar den övergripande rapporteringen har flera hundra medarbetare och kontrollanter utbildats.

Informationssäkerhet

EU:s nya dataskyddsförordning som träder i kraft den 25 maj 2018 sätter fokus på informationssäkerhetsfrågor och i synnerhet hantering av personuppgifter. Kommunen har sedan 2015 arbetat med att förbättra systemförvaltning, systemadministration och hantering av personuppgifter och register. Arbetet fortsatte under 2017 med att analysera och säkerhetsklassa kommunens verksamhetssystem och dess informationstillgångar. Analyserna visar att informationen som behandlas inom kommunen är en viktig tillgång med högt skyddsvärde och det krävs ett strukturerat informationssäkerhetsarbete för att uppnå och bibehålla en acceptabel skyddsnivå. Insatser inom informationssäkerhet är prioriterat och analysen pekar på flera viktiga insatser som måste göras. Kommunen kommer att utveckla organisationen, revidera styrdokument, förbättra rutiner och utveckla avtal vid behandling av personuppgifter. Syftet med arbetet är att möta de krav som EU:s dataskyddsförordning ställer.

Beredskap

Under året har workshops och seminarier genomförts för att stärka kommunens generella beredskap. Fokus har legat på områdena vatten och avlopp samt kommunens psykologiska- och socialomhändertagande vid kris (POSOM). Efter de vattenhändelser som har inträffat i kommunen finns nu en förbättrad rutin och beslutsstöd för de som arbetar med vatten och avlopp inom kommunen. Fokus i rutinen ligger på att händelsen kan bedömas snabbare och att ansvariga därefter snabbare kan larma rätt instanser och få ut relevant information till medborgare såsom internt till kommunens verksamheter. Under hösten inleddes ett mer övergripande arbete med att revidera kommunledningens krisplanering. Syftet är att skapa en generell struktur för samtliga verksamheternas krisplanering och beredskap för att underlätta sektorsövergripande samarbete och möta de behov av överensstämmelse med regional som nationell organisation och funktion.

Inom ramen för inriktningsmålet Omsorg och trygghet faller även vissa delar av kommunens trygghetsskapande arbete. Eftersom detta även har bäring på kommunstyrelsens effektmål kring social hållbarhet redovisas det trygghetsskapande arbetet under effektmål kring En hållbar kommun.

Indikator	Utfall	Senaste kommentar
 Upplevd trygghet bland medborgarna	index:60	Inom ramen för SCB:s medborgarundersökning undersöks medborgarnas upplevda trygghet. Indexet är en sammanvägning av svaren på tre frågor rörande trygghetsaspekter utomhus på kvällar och nätter, mot hot, rån och misshandel samt avseende inbrott i hemmet. Värmdös resultat 2017 blev index 60 vilket var något sämre än föregående års resultat. I jämförelse med genomsnittet för deltagande kommuner, som uppgick till index 57, hade Värmdö ett högre resultat. Resultatet uppdelat på kön visade att kvinnors upplevda trygghet (index 57) är lägre än mäns (index 63). Skillnaden har ökat sedan föregående års mätning.
 Kommunens trygghet och säkerhet	75	Kommunens trygghet och säkerhet mäts inom ramen för SKL:s Öppna Jämförelser (ÖJ). Nyckeltalet utgörs av ett sammanvägt index för fyra faktorer: personskador, utvecklade bränder i byggnader, anmälda våldsbrott och anmälda stöld- och tillgreppsbrott. Målet är ett lågt index-värde. Värmdö kommun får ett sämre resultat 2017 och tappar 22 placeringar

Indikator	Utfall	Senaste kommentar
		jämfört med 2015 men trots det ligger kommunen på plats 75 av 296 deltagande kommuner. Kommunen visar oförändrad trend när det gäller utvecklade bränder i byggnader, anmälda våldsbrott och anmälda stöld- och tillgreppsbrott. Kommunens sämre index och därmed sämre platsrankning kan delvis förklaras med ett ökat antal personskador men också med att de andra deltagande kommunerna har förbättrat sina resultat.

1.5.4 Livslångt lärande för livet och arbetslivet

Kommunstyrelsen har inte antagit något effektmål kring inriktningsmålet livslångt lärande för livet och arbetslivet, men eftersom kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar redogörs här för viktiga nyckeltal och kommunens arbete inom området.

Värmdö kommun har en hög andel förvärvsarbetande i befolkningen. Många kommuninvånare är även företagare; andelen nystartade företag per 1 000 invånare uppgår i Värmdö till 7,6 för 2017. Detta placerar Värmdö på plats 24 bland landets kommuner vilket är dock något lägre än förra mätningen. Däremot har företagsklimat förbättrats med 10 indexenheter jämfört med förra mätningen och det ligger numera runt genomsnittet för riket, enligt servicemätningen Löpande Insikt som genomförs av Sveriges kommuner och landsting (SKL) i samarbete med bl.a. Stockholm Business Alliance (SBA).

Näringslivets tillväxt och lönsamhet utvecklas mycket positivt i Värmdö enligt en analys gjord av företaget Bisnode. Värmdö kommun har bättre tillväxt än Sverigegenomsnittet i förädlingsvärde företag och anställda. Värmdös förädlingsvärde på 70 procent kan jämföras med snittet på 32 procent. Antalet anställda ligger på 32 procent i Värmdö vilket är över genomsnittet för Sverige som ligger på tio procent.

Kommunfullmäktige antog 2016 en ny övergripande näringslivspolicy, som har som målsättning att kommunen ska ha ett fortsatt gott företagsklimat och utgöra ett attraktivt etableringsalternativ. Under 2017 har kommunstyrelsen antagit en handlingsplan för att konkretisera kommunstyrelsens arbete med näringslivsutveckling och bidra till att uppfylla näringslivspolicyn.

Dessutom har Värmdö kommun i samverkan med representanter för Värmdös näringsliv arbetat fram en näringslivsstrategi som anger hur Värmdö kommun ska arbeta med näringslivsutveckling. Strategin lyfter tre strategiska prioriteringar för perioden 2017-2020:

- Infrastrukturutveckling
- Planeringsarbete som tar hänsyn till näringslivets behov samt kommunikation och information
- Upphandling och samverkan för att kommunen ska vara ett attraktivt alternativ för näringslivet.

Indikator	Utfall	Senaste kommentar
➡ Nöjd-region-index (NRI)	index:60	Medborgarnas bedömning av kommunen som en plats att bo och leva på mäts genom det sammanfattande betygsexindexet nöjd-region-index (NRI), inom ramen för SCB:s medborgarundersökning. Indexet utgörs av resultatet av 25 frågor inom områden som bland annat arbetsmöjligheter, bostäder, trygghet, fritidsmöjligheter och rekommendation. NRI för Värmdö kommun för 2017 blev index 60 vilket är i nivå med föregående års resultat. Resultatet var detsamma som genomsnittet för deltagande kommuner. Frågeområden som behöver prioriteras för att få nöjdare medborgare i Värmdö kommun är trygghet, fritidsmöjligheter och kommersiellt utbud.
↗ Företagsklimat (NKI)	index:71	Kommunens företagsklimat mäts genom det sammanfattande betygsexindexet nöjd-kund-index (NKI), inom ramen för SKL:s Öppna jämförelser i samverkan med Stockholm Business Alliance (SBA). Undersökningen är en kvalitetsmätning av kommunernas

Indikator	Utfall	Senaste kommentar
		myndighetsutövning och service gentemot företagare inom fem myndighetsområden; brandtillsyn, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd samt serveringstillstånd. Företagare som har varit i kontakt med kommunen besvarar frågor inom sex serviceområden. Företagsklimat har ökat med hela 10 indexenheter och det ligger numera runt genomsnittet för riket. Värmdö kommun har visat samma eller bättre resultat jämfört med förra mätningen i alla fem myndighetsområden. De största förbättringarna har gjorts inom myndighetsområdena miljö- och hälsoskydd samt serveringstillstånd. Samtidigt har Värmdö kommun visat ett bättre resultat i samtliga sex serviceområden som mäts: information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet.

1.5.5 Ledarskap och medarbetarskap

Inriktningsmålet pekar på att politiker, chefer, ledare och medarbetare ska ges bästa möjliga förutsättningar för att skapa en gemensam kultur som inger mod, öppenhet och engagemang. Detta möjliggör ständiga förbättringar. Genom kommunens personal förverkligas kommunens mål och utvecklas verksamheterna. Vidare tydliggör målet att medborgarna ska få bästa möjliga service och goda insatser i livets alla skeden. I effektmålet preciseras detta till vad kommunstyrelsen inom ramen för sitt ansvarsområde ska bidra med.

- 1.5.5.1 Värmdö kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och utmärkas av goda ledare.
Frisknärvaron ska öka.

Attraktiv arbetsgivare

Värmdö kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare samt marknadsföra sig mot befintliga och potentiella nya anställda. Det innebär att kommunen vill attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare. Arbetet med utveckling av anställningserbjudandet handlar om samtliga personalprocesser inom kommunen dvs från anställning till avslut. Under våren 2017 har arbetet fortsatt med att marknadsföra kommunens "arbetsgivarmanifest", vilket togs fram under föregående år. Bland annat har platsannonserna utvecklats för att lyfta fram varför Värmdö kommun är en attraktiv arbetsgivare samt ett arbete med att ta fram nytt material att använda på mässor har påbörjats. Medarbetarna bidrar i marknadsföringsarbetet genom att låna kommunens Instagramkonto under en vecka för att berätta om sin vardag och därigenom lyfta kommunens varumärke som arbetsgivare.

Nya förmåner

Kommunen har under 2017 genomfört en genomlysning av kommunens befintliga förmåner, och kartlagt och genomfört beräkningar för potentiellt nya förmåner. Under 2017 har kommunen höjt friskvårdsbidraget från 2000 till 2500 kr. Kommunen har dessutom infört tre nya förmåner från och med 1 januari 2017: "Min Friskvård" som ersätter all kvittohantering; "bruttolöneavdrag för privat sjukvård" samt fritidsstudiebidrag för alla medarbetare som uppfyller kraven. Implementeringen av de nya förmånerna har genomförts och kommunen har även tydliggjort kommunikationen kring gällande förmåner. Till grund för satsningen ligger kommunens ökade rekryteringsbehov utifrån Värmdös tillväxt samt den utmaning kommunen delar med hela kommunsverige gällande rekrytering till bristyrken. En uppföljning som gjordes i slutet av 2017 visade dock att endast ett fåtal nyttjat möjligheten till bruttolöneavdraget.

Semesterväxlingen

Tillsvidareanställda i Värmdö kommun har möjligheten att växla sina semesterdagstillägg mot extra lediga dagar med bibehållen lön, under förutsättning att de uppfyller villkoren för detta. Förläggningen av ledigheten beviljas utifrån verksamhetens möjligheter. Inriktningen är att vikarie inte ska behöva anställas under den tid som de extra lediga dagarna tas ut. Semesterväxlingen har ökat med 21,8 procent från 261 beviljade ansökningar år 2016 till 318 sådana år 2017.

Nya annonsmedier

För att stärka kommunens möjligheter att nå ut och rekrytera har även nya annonsmedier införts på prov under våren 2017: Blocket jobb och LinkedIn. Värmdö kommun genomför över 600 rekryteringar varje år och i en omvärld med stor konkurrens om medarbetare ställer detta stora krav på oss som arbetsgivare att synas, och framförallt, att synas i rätt kanaler. Kommunen valde därför att under 2017 testa två nya kanaler, Blocket jobb och LinkedIn, för annonsering av våra lediga tjänster. Utvärderingen som genomfördes i slutet av året påvisade att satsningen varit mycket lyckad och att fler framtida medarbetare har tagit del av kommunens erbjudande än tidigare år. Valet att byta kanaler visade sig vara en stor framgång då kommunens annonser på Blocket jobb fick drygt 60 procent större exponering jämfört med 2016. Dessutom visade uppföljningen att dessa två kanaler kompletterar varandra väldigt bra och når ut till en väldigt bred massa.

Personalomsättning

Personalomsättningen kan ge en viss indikation på hur attraktiv kommunen är som arbetsgivare men påverkas också av faktorer som kommunen inte kan påverka, exempelvis marknadskrafter som främst påverkar rörligheten avseende bristyrken. Personalomsättningen har under året ökat med ca 3,6 procentenheter till 13,7 procent jämfört med 10,12 procent år 2016 och den följer trenden i resten av Stockholmsregionen och riket. Det kan tyda på att personalomsättningen i yrkeskategorier som är att hänföra till bristyrken, påverkar i såväl Värmdö kommun som i andra kommuner. Ökningen i personalomsättning märks också i antalet rekryteringsärenden som visserligen minskat något från förra årets 626 publicerade annonser till 608 sådana år 2017.

Goda ledare

Ett gott ledarskap är en förutsättning för att få engagerade medarbetare som anser att kommunen är en attraktiv arbetsgivare. För att uppnå detta har kommunen under 2017 genomfört en rad aktiviteter, av vilka några beskrivs nedan. En tredjedel av kommunens ledare har deltagit i någon internt anordnad utbildning under 2017. Utbildningar har varit mycket uppskattade och fått höga poäng i kursutvärderingarna.

Ledarakademin

Inom ramen för den så kallade Ledarakademin har kommunen under 2017 genomfört utbildning inom lönebildning, samverkan och arbetsmiljö. Utbildning i rekrytering samt arbetsrätt har flyttats till 2018. Dessutom lanserades i början av året en e-learning inom samverkan. Utvärderingen visade att verksamheten tycker att utbildningsformen var ett gott komplement till den lärarledda utbildningen som genomförs en gång per år. Under hösten har dessutom genomförts ett flertal kortare utbildningar för chefer i lönesättning och lönesamtal.

Klart ledarskap

Värmdö kommun har under året anordnat utbildningen "Klart ledarskap" som riktar sig till erfarna ledare. I utvärderingen av Klart ledarskap gav deltagarna 3,8 poäng av möjliga fem, som helhetsbedömningsbetyg, medan 89 procent av deltagarna kan tänka sig att rekommendera andra att gå utbildningen.

Nychefsprogrammet

Under 2017 avslutades kommunens utvecklingsinsats för nya chefer "Nychefsprogrammet" som startade i oktober 2016. Programmet har under året erbjudit och genomfört 18 individuella introduktioner för nya chefer.

Ökad frisknärvaro

Kommunstyrelsen avsatte 2017 resurser för ökad frisknärvaro. Satsningar har skett inom kultur- och utbildningssektorn samt omsorgs- och välfärdssektorn. Under våren har satsningar på rehabilitering genomförts genom att en konsult har tagits in för att arbeta med prioriterade verksamheter.

Konsultens fokus har legat på att hitta metoder att arbeta förebyggande och därmed minska den befintliga sjukfrånvaron. Vidare har chefer i de prioriterade verksamheterna erbjudits utbildning i rehabilitering genom företagshälsovården, i syfte att stärka chefers kunskap i frågan. Vidare har även skyddsombudens roll i arbetsmiljöarbetet, i vilket rehabilitering är en del, stärkts genom utbildning under våren. Ett flertal riktade utbildningar med fokus på arbetsmiljöförbättringar har genomförts samtidigt som ett webbaserat verktyg för arbetsmiljöuppföljning har utvecklats och genomförs nu i kommunens verksamhetssystem Stratsys. Under 2018 har kommunen erbjudit tre utbildningstillfällen i arbetsmiljöuppföljning i Stratsys för medarbetare med arbetsmiljöansvar. Verket möjliggör för kommunen att identifiera och följa upp tre övergripande åtgärdsområden:

- Förbättrad information om arbetsmiljöpolicyen på vårt intranät till alla medarbetare
- Ökade resurser till utbildning och stöd till kommunens chefer avseende bättre fördelning av arbetsmiljöuppgifter
- Förbättrat underlag för målsättningar för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.

Som ett led i kommunens arbete att öka frisknärvaron i kommunen har extra utbildningsinsatser inom rehabilitering erbjudits under två tillfällen. Utbildningarna har genomförts tillsammans med försäkringskassan och företagshälsovården. De har varit inriktade på ”case” där cheferna fått öva sig i olika rehabiliteringsärenden. Båda utbildningstillfällena har varit fullbokade och utbildningen har uppskattats för att den är verksamhetsnära och ger konkreta verktyg för hur chefen kan agera i vissa situationer.

Som en konsekvens av de fokuserade satsningarna ökade frisknärvaron under året med 0,8 procentenheter från 91,3 procent per december 2016 till 92,1 procent per december 2017

Bedömning av måluppfyllelsen

Effektmålet om att Värmdö kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare mäts genom utfall av indikatorer och en kvalitativ bedömning av de aktiviteter som genomförts. Ett antal åtgärder och aktiviteter har vidtagits för att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare som utmärks av goda ledare. Utbildningar har höga poäng i kursutvärderingarna. Resultatet från medarbetarundersökningen som genomfördes under hösten visade något sämre resultat men betydligt högre svarsfrekvens jämfört med tidigare. Utifrån detta samt att medarbetarundersökningen 2017 ändrats till att innehålla färre och till viss del andra frågor bedöms denna del av målet som uppfyllt. Frisknärvaron har ökat under 2017 jämfört 2016 med sammanlagt 0,8 procentenheter. Skillnaden mellan kvinnors och mäns frisknärvaro har minskat en procent jämfört med föregående år. Dessa delmål bedöms därmed vara uppfyllda. Sammantaget kan effektmålets måluppfyllelse bedömas som uppfyllt.

Indikator	Utfall	Senaste kommentar
 Frisknärvaro bland kommunens anställda	92,1%	Frisknärvaron var per den 31 december 2017 i Värmdö kommun 92,1 procent. I jämförelse med 2016 har frisknärvaron ökat med 0,8 procent. Resultaten kan tyda på att vidtagna åtgärder för att öka frisknärvaro har börjat ge resultat.
 Skillnaden mellan kvinnors och mäns frisknärvaro	4,4%	Per den 31 december 2017 var sjukfrånvaron för kvinnor 9,0 procent och sjukfrånvaron för män 4,6 procent. Skillnaden mellan kvinnors och mäns frisknärvaro är 4,4 procentenheter, vilket är en minskning med en procent jämfört med utfallet 2016. Kvinnors frisknärvaro har ökat med 0,5 procentenheter medan mäns frisknärvaro har blivit oförändrad jämfört med 2016.
 Andel anställda som nyttjar kommunens friskvårdsbidrag	65,5%	Under 2017 har på prov en friskvårdsapp införts för att underlätta hanteringen internt samt förenkla nyttjandet för medarbetarna. Under året har 1741 månadsavlönade medarbetare nyttjat friskvårdsbidraget, vilket kan jämföras med 1249 medarbetare samma period 2016 vilket är en ökning på 39,4 procent.
 Andel medarbetare som är nöjda med sin arbetssituation	78%	Under hösten 2017 gjordes en medarbetarundersökningen. Jämfört med förra mätningen 2015 har enkäten medarbetarundersökningen 2017 omformats till att innehålla färre men även till viss del andra frågor. I medarbetarundersökningen 2017 gjordes en jämförelse i

Indikator	Utfall	Senaste kommentar
		HME-indexet (hållbart medarbetarengagemang) mellan 2015 och 2017. Resultatet för 2017 (index:78) visar alltså att medarbetarna skattat sin upplevelse rörande motivation, styrning och ledarskap något lägre än 2015(Index 81). Svarsfrekvensen har ökat från 78 procent 2015 till 84 procent 2017. En del av förklaringen till att andelen svarande har ökat kan vara att det, för första gången, fanns en möjlighet att svara på enkäten via telefon.

1.5.5.2 LEAN-processen är påbörjad i ytterligare en enhet.

Kommunstyrelsen har antagit effektmål att LEAN ska införas i ytterligare en enhet. Under 2017 har processen att införa LEAN slutförts inom mark- och exploateringsenheten. Arbetet med förbättringsåtgärder enligt genomförd LEAN-kartläggning, för både plan, mark- och exploateringsprocesserna, har pågått under 2017. En handlingsplan med 123 förbättringspunkter för mark- och exploateringsenheten har tagits fram och arbetet med att genomföra förbättringsförslagen pågår. De förbättringsförslag som enheten har genomfört under året är en mall för exploateringsavtal, sammanställa information om olika projektkostnader för att kunna ta fram bättre projektkalkyler i tidiga skeden och bättre rutiner för arbetet i budgetprocessen. Dessutom har kartläggningen av processen tydliggjort de olika stegen i hela samhällsbyggnadsprocessen. Pågående förbättringsarbete enligt genomförd LEAN-kartläggning: rutin för samarbete mellan PEX och BMA i ärenden som ligger hos PEX, ansvarig roll för uppföljning av exploateringsavtalets olika delar, uppdatering av teknisk handbok, tydliggörande i projektlotsen att projektkalkyl ska ske i tidiga skeden och följas upp kontinuerligt i projekt samt införande av huvudprojektnummer.

Förbättringsarbetet enligt LEAN för planenheten har också fortgått under hela 2017 och den handlingsplan med ursprungligen 136 förbättringspunkter som togs fram under processkartläggningen har fortsatt följts upp och förslagen har genomförts succesivt. I dagsläget återstår 91 förbättringspunkter och 19 av dessa är prioriterade för att effektivisera planarbetet och korta ner detaljplanernas handläggningstider. Under perioden har bland annat en ny mall för tjänsteskrivelser, en ny rutin för uppföljning av projektlistan, en ny rutin för framtagande av projektnummer och nya rutiner för framtagande av antagande- och laga krafthandlingar tagits fram. För att säkerställa att den lagstadgade handläggningstiden om fyra månader för ansökan om planbesked inte överskrids och för att få en bättre kvalitet i handläggningen har också en ny version av den s.k. checklista för planansökningar tagits fram och implementerats i arbetet.

Bedömning av måluppfyllelsen

Effektmålet om att påbörja LEAN-processen i ytterligare en enhet bedöms som uppfylld, då processen har slutförts inom mark- och exploateringsenheten under 2017. LEAN-metoden har införts och integrerats i verksamheten och processen att införa LEAN i ytterligare en enhet är därmed avslutad.

Indikator	Utfall	Senaste kommentar
 LEAN-processen är påbörjad inom plan- och exploateringsavdelningen	Ja	Införandet av LEAN-processen i mark- och exploateringsgruppen är slutfört. Därmed blev LEAN-processen integrerad i verksamheten och betraktas numera som avslutad.

1.5.6 Resurshushållning

1.5.6.1 Låneskulden ska minskas eller prolongeras i nivå med investeringar som gagnar kommuninnevånarna. Den kommunala skattesatsnivån ska minska under mandatperioden.

Kommunens låneskuld har stigit under 2017 med 281 mnkr till 1 860 mnkr, en ökning med 18 procent. Ökningen ska ses i perspektivet av snabb befolkningsökning och hög investeringstakt. Den hänger också samman med väsentligt lägre driftresultat än tidigare år, vilket innebär lägre

självfinansiering av investeringar. Skuldtillväxten ger sig uttryck i sänkt soliditet. En betydande del av skulden, 694 mnkr, avser upplåning inom koncernen, från Kommunhuset i Värmdö AB.

Värmdö kommuns låneskuld är relativt stor, men nivån är inte anmärkningsvärt hög om man betänker att kommunen växer snabbt. Emellertid är skuldökningen markant, en fortsatt ökning framgent innebär allt större sårbarhet för förändringar på finansmarknaden och när det gäller ränteutvecklingen.

Kommunalskatten i Värmdö sänktes med 70 öre per 100 kr år 2017.

Bedömning av måluppfyllelse

Förändringen av kommunalskatten ligger i linje med effektmålet att sänka skattesatsen under mandatperioden.

Låneskulden har inte minskat utan i stället ökat betydligt. Ökningen hänger samman i första hand med omfattande investeringar, som i allt väsentligt får anses gagna kommuninvånarna; därmed kan utvecklingen än så länge bedömas ligga i linje med effektmålet (notera att låneskulden ligger under det lånetak, 2 350 mnkr, fullmäktige beslutade om i budget 2017). Det finns dock anledning att vara uppmärksam på utvecklingen på längre sikt, en stadigt ökande låneskuld kan leda till räntekostnader som får undanträngningseffekter av verksamheter.

Sammantaget bedöms målet var delvis uppfyllt.

Indikator	Utfall	Senaste kommentar
 Kommunens soliditet	28,1%	Soliditeten visar hur stor andel av tillgångarna som har finansierats med egna medel. Under 2017 har en flerårig trend med stigande soliditet brutits. Soliditeten sjönk med 1,7 procentenheter till 28,1 procent. Utvecklingen hänger samman med hög investeringstakt i kombination med betydligt lägre driftresultat än tidigare år.
 Kommunala skattesatsen	19,18%	År 2017 sänktes kommunalskatten i Värmdö med 70 öre per 100 kr. Därmed genomförde Värmdö den största kommunalskattesänkningen av landets alla 290 kommuner. Numera är den kommunala skattesatsen i Värmdö 19,18 kronor per 100 kronor. I landet förbättrades Värmdös ranking från plats 63 till plats 32 (enligt principen låg total kommunalskatt ger hög ranking).

1.5.6.2 Nya detaljplaner tar, vid mandatperiodens slut, i genomsnitt 1 år från start till antagande.

Nya detaljplaner tar, vid mandatperiodens slut, i genomsnitt 1 år från start till antagande

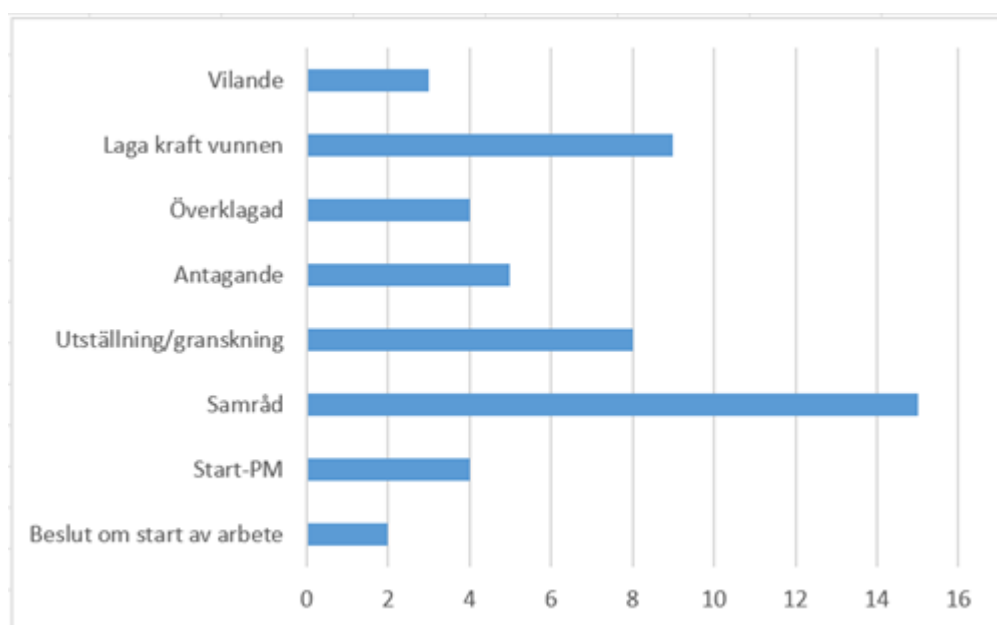
Under våren har en omorganisation genomförts av plan, mark och exploatering (PEX) för att effektivisera arbetet och bidra till att målet om att genomsnittstiden för detaljplaner från start till antagande i genomsnitt inte överstiger ett år. Från och med juni 2017 flyttades plan, mark och exploateringsenheten från sektorn *samhällsbyggnad och tillväxt* och som egen avdelning direkt underställd kommundirektör. Omorganisationen har även inneburit att avdelningen utökats till att också ansvara för kommunens strategiska utvecklingsfrågor och översiktsplanering. Från 1 januari 2018 kommer PEX-avdelningen att organiseras i tre enheter – översiktsplaneenhet, planenhet och mark och exploateringsenhet.

Under 2017 har 23 planansökningar inkommit, 11 detaljplaner har antagits av kommunfullmäktige och 10 detaljplaner har vunnit laga kraft. Totalt har kommunen 50 pågående detaljplaner i olika skeden enligt tabellen nedan och 11 pågående genomförandeprojekt. Den genomsnittliga tiden för detaljplaneprocessen, från Start-PM till antagande, har varit 27,7 månader för de detaljplaner som antagits under året, att jämföra med föregående års genomsnittstid på 43 månader. Om man enbart ser till de detaljplaner som har påbörjats efter det att målet om ett års genomsnittstid formulerades 2015 är genomsnittstiden 16,3 månader. Som en jämförelse kan man titta på Sveriges Kommuner och Landstings studie "Planläggning och tidsåtgång 2016" där den genomsnittliga mediantiden från start till antagande av detaljplaner för kommungruppen "Pendlingskommun nära storstad" där Värmdö

ingår är 22,5 månader

Den snabbaste (Västerby 5:101) har tagit 13 månader och den längsta (Sund 1:15) har tagit 67 månader. Två detaljplaner som antagits under perioden har inte räknats med i statistiken, Gustavsberg 1:268 m.fl., Stallet och Torsby 1:342, Dragudden. Stallet ingick ursprungligen i detaljplan för Fabriksstaden Gustavsberg 1:29 m.fl. (Dnr 11KS/0057) under samråd och utställning, men inför antagande 2011 beslöt kommunfullmäktige att undanta kvarteret där Stallet ingår. Detaljplanearbetet fortsatte sedan som en separat detaljplan men utan nytt Start-PM varför tiden är svår att beräkna. Detaljplanen för Dragudden antogs 2014 men blev överklagad till länsstyrelsen och vidare till mark- och miljödomstolen som upphävde detaljplanen. Planen togs om från samrådsskedet under 2016 och startade aldrig om med förnyat Start-PM.

Detaljplanearbetet omfattar sammantaget 50 aktuella detaljplaner, i olika skeden av detaljplaneprocessen enligt figuren nedan.

Bedömning av måluppfyllelsen

För att bidra till att nå målet har en omorganisation genomförts, vilket innebär att plan-, mark- och exploatering nu är en egen avdelning direkt underställd kommundirektören. För att ytterligare effektivisera detaljplaneprocessen pågår också ett arbete med att genomföra de förbättringsförslag som LEAN-arbetet påvisat.

Genomsnittstiden påverkas både för perioden och tidigare år i hög grad av ett fåtal planer som har tagit lång tid, mer än tre år till antagande. Den stora tidsåtgången för dessa planer har flera orsaker, men genomgående kan konstateras att arbetet med dessa planer periodvis varit väldigt lågintensivt eller helt avstannat. En åtgärd för att komma tillrätta med detta är att KSPU under 2016 i beslut om detaljplaneprioriteringar har satt högsta prioritet på att färdigställa påbörjade detaljplaner.

Målet bedöms inte vara uppfyllt då genomsnittstiden för antagna detaljplaner under 2017 var 27,7 månader vilket är mer än dubbelt så lång tid som målet om 12 månader. Dock är resultatet en markant förbättring från föregående år då genomsnittstiden var 43 månader. Om man enbart ser till de detaljplaner som har påbörjats efter det att målet om ett års genomsnittstid formulerades 2015 är genomsnittstiden 16,3 månader. Som en jämförelse kan man titta på Sveriges Kommuner och Landstings studie "Planläggning och tidsåtgång 2016" där den genomsnittliga mediantiden från start till antagande av detaljplaner för kommungruppen "Pendlingskommun nära storstad" där Värmdö ingår är 22,5 månader.

Indikator	Utfall	Senaste kommentar
 Genomsnittstiden för detaljplaner från start till antagande.	27,7	Den genomsnittliga tiden för planarbete från Start-PM till antagande för de detaljplaner som har antagits under 2017 har varit 27,7 månader. Det kortaste planarbete tog 13 månader och det längsta 67 månader. Detta är en förbättring jämfört med helår 2016 då genomsnittstiden för samtliga detaljplaner var 43 månader.

1.6 Uppdragsuppföljning

1.6.1 En hållbar kommun

	Uppdrag	Status	Senaste kommentar
	Revidering av bilpolicy	Avslutad enligt plan	Rese- och transportpolicy för Värmdö kommun antogs av kommunfullmäktige i maj 2017. Policyn ersätter tidigare bilpolicy, riktlinjer för resor i tjänsten samt regler för Värmdö kommuns tjänstebilar.
	Flexibel parkeringsnorm	Pågående	Förslag till flexibel parkeringsnorm omfattande delar av Porslinskarveran kommer att behandlas politiskt under det första kvartalet 2018.
	Detaljplanering av Sveiatomten	Pågående	Beslut avseende Sveiatomten beräknas under första kvartalet 2018. Fastigheten ägs av kommunen och kan därmed bli föremål för direktanvisning eller allmän markanvisning.
	Justering av kommungräns mellan Värmdö och Nacka	Ej påbörjad	Arbete med justering av kommungräns avseende Kil är inte påbörjat, utan avvaktar pågående detaljplanearbete för möjlighet att samordna lämpliga gränsjusteringar.
	Medborgardialog om vägpassage nordväst om Gustavsberg	Avslutad enligt plan	En medborgardialog om utvecklingen av centrala Gustavsberg genomfördes den 4 juni 2016 följt av en politisk hearing den 6 juni.
	Utvärdering av Race for the Baltic	Avslutad enligt plan	Återrapportering och utvärdering av projektet har hållits för kommunstyrelsen i juni 2017.
	Avsiktsförklaring om verksamhetsområde Kil	Avslutad enligt plan	Avsiktsförklaring om verksamhetsområde Kil är genomförd.
	Bostäder för nyanlända	Avslutad enligt plan	Arbete med lösningar för att bygga och anskaffa bostäder pågår kontinuerligt. Bostäder anskaffas genom lägenhetsanvisningar via VärmdöBostäder, tillfälliga lösningar samt externa hyreskontrakt med enskilda fastighetsägare.
	Riktlinjer för bostadsförsörjning	Pågående	Uppdraget har förlängts till den 31 januari 2018.
	Uppföljning av övergång till Storstockholms bostadsförmedling (2017 och 2018)	Pågående	En uppföljning av statistik för bostadsförmedling under 2017 kommer att redovisas för kommunstyrelsen under det första kvartalet 2018.
	Förlängning av avtal med Stockholms Bostadsförmedling	Pågående	Avtalsförhandlingar med Stockholms Bostadsförmedling pågår.
	Åtgärdsvalsstudie Ingarökrysset	Avslutad enligt plan	Åtgärdsvalsstudien är klar och en avsiktsförklaring är tecknad. Objektet Ingarökrysset har dock inte kommit med i länsplanen för 2018-2029. Arbete pågår med ansökan om stadsmiljöavtal och/eller medfinansiering.
	Redovisning av Överenskommelsens verksamhet	Avslutad med avvikelser	Återrapportering från utredningskommittén har till kommunstyrelsens arbetsutskott har inte genomförts. Arbete med framtagande av en lokal överenskommelse pågår och beräknas vara klar under det första halvåret 2018.
	Riktlinjer för IOP	Pågående	Kommunfullmäktige antog riktlinjer för IOP i juni 2017. Lokal överenskommelse är under framtagande och beräknas till kommunfullmäktige under det första halvåret 2018. Efter detta kan utvärdering och eventuella behov av revideringar av riktlinjerna för IOP påbörjas.
	Seastop - Interreg-bidrag från Central Baltic	Avslutad enligt plan	Vid kommunstyrelsens möte den 28 november 2017 godkändes genomförandeavtal samt Partnership Agreement.

	Uppdrag	Status	Senaste kommentar
	Verksamhet i Elverket, Kattholmen	Pågående	Det har inte varit möjligt att teckna hyresavtal med extern entreprenör på efterfrågad hyrestid. De kontrakt som har förhandlats har omfattat kortare hyrestider.
	Strategi för tvärssektoriellt miljöarbete	Ej påbörjad	Uppdraget lämnades i budget för 2018 och hanteras under 2018.
	Renovering av vattenhjulet	Ej påbörjad	Kommunfullmäktige remitterade ärendet till kommunstyrelsen i november 2017. Uppdraget beräknas vara klart under det första kvartalet 2018.

1.6.2Inflytande och dialog

	Uppdrag	Status	Senaste kommentar
	Uppdrag avseende jäv, korruption och annat förtroendeskadligt beteende	Avslutad enligt plan	En analys av kommunens förebyggande arbete avseende jäv, korruption och annat förtroendeskadligt beteende har genomförts. Rapporten presenteras för kommunstyrelsen i januari 2018.
	Översyn av styrdokument	Pågående	En aktualitetsprövning har påbörjats av styrdokument inom kommunstyrelsens ansvarsområde. Uppdraget beräknas kunna slutföras enligt plan.

1.6.3Omsorg och trygghet

	Uppdrag	Status	Senaste kommentar
	Utvärdering av Trygghetsrådet i Värmdö	Avslutad enligt plan	Kommunfullmäktige godkände utvärdering av Trygghetsrådet vid sitt sammanträde i maj 2017. I samband med utvärderingen antogs en reviderad arbetsordning för rådet.
	Utvärdering av alkohol- och drogpolicy	Avslutad enligt plan	Utvärdering av alkohol- och drogpolicy godkändes av kommunfullmäktige vid sammanträdet i maj 2017.
	Redovisning av öppet kontorslandskap	Avslutad enligt plan	Uppdraget, avseende flexlandskap inom delar av omsorgs- och välfärdssektorn, återrapporterades till kommunstyrelsen i april 2017.
	Ökad insyn vid delegation av byggprojekt	Pågående	Ärendet återremitterades av kommunfullmäktige i juni 2016, för att bland annat belysa hur den politiska insynen kan säkerställas och för att tydliggöra nämndernas roller och ansvar i byggprocessen. En förnyad version av ärendet beräknas vara klar under det första halvåret 2018.
	Ökad polisnärvaro i Värmdö	Avslutad enligt plan	Kommundirektören har under 2017 haft ett möte med polisen angående polisnärvaro i Värmdö kommun.
	Redovisning om missförhållanden på Gustavsgården	Avslutad enligt plan	En redovisning presenterades vid kommunstyrelsen möte den 5 april 2017.
	Handlingsplan mot våldsbejakande extremism	Avslutad enligt plan	Strategisk plan mot våldsbejakande extremism antogs av kommunfullmäktige i november 2017.
	Utredning av permanent placering av ambulanshelikoptern	Pågående	En avsiktsförklaring om ambulanshelikopterns placering i Värmdö kommun tecknades med landstinget i september 2017. Arbete med permanent placering av ambulanshelikoptern pågår. Avrapportering sker under kvartal två 2018.
	Tvärssektoriellt integrationsarbete	Ej påbörjad	Uppdraget lämnades i budget för 2018 och hanteras under 2018.
	Särskilt boende i Pilhamn	Pågående	Uppdraget lämnades i budget för 2018 och programhandlingar beräknas kunna behandlas politiskt under det första halvåret 2018.
	Trygghetsboende vid Gustavsgården	Pågående	En genomlysning av planarbetet avseende trygghetsboende vid Gustavsgården har genomförts. Uppdraget planeras kunna presenteras för kommunstyrelsen i januari 2018.

1.6.4 Livslångt lärande för livet och arbetslivet

	Uppdrag	Status	Senaste kommentar
✓	Framtida användning av Torkhuset samt passage till kulturhuset	Avslutad enligt plan	Den framtida användningen av Torkhuset är bestämd genom att Värmdö kommun ingått avtal med Nationalmuseum om förhyrning av Torkhuset för museiverksamhet. I förslag till ny inriktning för kulturhuset Porslinsfabriken ligger möjligheten att utreda en passage mellan kulturhuset och Gustavsbergs Porslinsmuseum i Torkhuset.
✓	Alternativa lösningar för upprustning av Farstavikens skola/Ekedal	Avslutad enligt plan	Medborgardialog genomförd i september 2017. Beslut fattat i KS i oktober 2017 om att renovering av skolan ska ske i enlighet med ursprungligt förslag.
▶	Inriktning och innehåll avseende Porslinsfabriken	Pågående	En genomlysning har genomförts och nytt inriktningsbeslut planeras kunna presenteras för kommunstyrelsen i januari 2018.

1.6.5 Ledarskap och medarbetarskap

Inga uppdrag har lämnats kopplat till inriktningsmålet Ledarskap och medarbetarskap.

1.6.6 Resurshushållning

	Uppdrag	Status	Senaste kommentar
✓	Införande av e-handelssystem	Avslutad enligt plan	E-handelssystemet har aktiverats under 2017 för ett 20-tal beställare och tre leverantörer. Ytterligare beställare och leverantörer ansluts kontinuerligt.
✓	Utvärdering av arbetsmetoden strategisk partnering	Avslutad enligt plan	Strategisk partnering utvärderades i samband med bokslut 2016 för fastighetsenheten.
✓	Utredningsuppdrag om försäljning av G-studion och Dekorhuset	Avslutad enligt plan	En rapport presenterades för kommunstyrelsen i oktober 2017.
✓	Uppföljning av köp av vindkraftverk	Avslutad enligt plan	Uppföljning av köp av vindkraftverk redovisades för kommunstyrelsen i maj 2017.
✓	Överlåtelse av drift av Gustavsbergs porslinsmuseum	Avslutad enligt plan	Nationalmuseum har tagit över driften av Gustavsbergs porslinsmuseum från den 1 april 2017.
▶	Översyn av intern kontroll	Pågående	En genomlysning av kommunens policy för intern kontroll pågår. Ärendet beräknas kunna behandlas av kommunstyrelsen under det första halvåret 2018.
✓	Permutation av fonder	Avslutad enligt plan	Ansökan till Kammarkollegiet om permutation av fonderna har skickats i december 2017.
✓	Kapacitetsbehov i lokaler och anläggningar	Avslutad enligt plan	Kapacitetsutredningen presenterades för Utbildningsnämnden i april 2017. En utvecklingsutredning genomfördes under våren/sommaren 2017 och låg med som underlag till nämndens lokalplan som antogs i december 2017.
▶	Kommunalt/enskilt huvudmannaskap vid detaljplanläggning	Pågående	En delrapport presenterades för kommunstyrelsen i oktober 2017. Ett utvecklat förslag ska presenteras för kommunstyrelsen under första kvartalet 2018.
▶	"Vita jobb"-krav i upphandlingspolicyn	Pågående	Den 1 juni 2017 infördes nya bestämmelser i lagen om offentlig upphandling som syftar till att motverka att offentliga kontrakt fullgörs av arbetstagare som inte har skäliga arbetsvillkor och att minska risken för snedvridning av konkurrensen genom social dumpning. Arbete pågår med att anpassa upphandlingspolicyn efter detta krav.
■	Avyttring av fastigheter	Ej påbörjad	Uppdraget lämnades i budget för 2018 och beräknas kunna avrapporteras till kommunstyrelsen under första halvåret 2018.

1.7 Sammanställning av investeringar

Kommunstyrelsens totala investeringar, inklusive Gustavsbergsprojektet för året uppgår till 130,7

mnkr. Årets budget uppgår till 582 mnkr varav 396,3 mnkr avser oförbrukade investeringsmedel från 2016. . Kvarvarande investeringsmedel om 478 mnkr vid årets slut kommer främst från pågående investeringar som pågår under flera år. 362,2 mnkr av årets oförbrukade medel förväntas överföras till nästa år.

Bland de större investeringarna under 2017 kan nämnas:

- Exploateringsprojektet Östra Mörtån, genomförande av lagakraftvunnen detaljplan för bostäder samt lokal för skola, alternativt vård pågår. Utöver detta anläggs infrastruktur som lokalgata, park- och naturmark samt vatten- & avlopp.
- Garage GA Porslinskvarteren, i Porslinskvarteren byggs ett stort garage med plats för total ca 530 bilar. Östra delen av garaget är öppnad med plats för 185 bilar. Hela garaget planeras vara färdigställt kvartal 4 2018.
- Iordningställande av bostäder i form av moduler samt bostadshus för nyanlända. Avsatta investeringsbudget om 30 mnkr har förbrukats och projektet är nu avslutat.
- Iordningsställande av Kattholmen med bryggor och hamnar samt utveckling av tillgängligheten för allmänheten. Projektet pågår och investeringskostnader för hela året har uppgått till 37,6 mnkr. Projektet beräknas vara helt klart kvartal 1 2018.

1.8 Överföring av projektmedel etc. till 2018

Projektnamn	Projekt	Utfall 2017	Budget 2017	Överskott (+)	Planerat avslut	Förslag till
	eller aktivitet			Underskott (-)		överföring av
				2017		medel till 2018
Combine	10200	961	2 576	1 615	2017	1 615
E-handel	11141	871	3 055	2 184	2017	500
KS - Utredningsmedel	11160	138	1 075	937	2017	0
SALS - Övergripande utredning	11161	2 000	4 018	2 018	2017	0
Högskolesatsning	11165	0	2 000	2 000	2017	0
Ungdomsinflytande	11167	590	651	61	2017	61
e-arkiv	11168	1 605	4 647	3 042	2017	2 000
Digital agenda	11169	2 531	3 000	469	2017	0
Bredbandssatning	11460	0	500	500	2017	500
Överenskommelsen	11451	236	500	264	2017	264
Miljömiljon	11171	703	1 000	297	2017	297
Ekonomi-, stöd- & uppföljning	11214	549	3 118	2 569	2017	500
HR-projekt	11380	0	55	55	2017	0
Total		10 184	26 195	16 011		5 737

Vid årets slut redovisas ett budgetöverskott om 16,0 mnkr som kommer från oförbrukade medel avseende projekten listade i tabellen ovan. Av budgetöverskottet föreslås 5,7 mnkr överföras till 2018 års budget enligt beskrivning nedan:

Combine

Ansvaret för införande och utveckling av verksamhetssystemet Combine ligger under omsorgs- och välfärdssektorn. Ett budgetöverskott om 1,6 mnkr redovisas vid årets slut beroende på att en av systemets centrala moduler för barn och unga har försenats på grund av brist på resurser inom verksamheten för att delta i projektet. Budgetöverskottet avses överföras till 2018 för att införa barn- och ungdomsmodul som ska överföras från Procapita till Combine. Därefter kan avtalet avseende Procapita upphöra vilket medför minskade kostnader.

e-handelssystem

Systemet har aktiverats under första halvåret. Utbildning och anslutning av nya användare och leverantörer har pågått under året liksom kontroll och förbättring av systemets funktionalitet. 0,5 mnkr av årets oförbrukade medel om 2,2 mnkr föreslås överföras till 2018 för att bl a finansiera en extern kompetens samt implementera nya lösningar.

e-arkiv

Systemet har tagits i drift under året. Årets totala kostnader har uppgått till 1,6 mnkr vilket ger ett budgetöverskott om 3 mnkr. En del av överskottet, 2 mnkr avses överföras till 2018 för att genomföra en del planerade aktiviteter. Bland annat planeras Raindance och Public 360 anslutas till e-arkivet. Dessa två system är föremål för upphandling under 2018 och en överföring av befintligt data till e-arkiv underlättar migrering av data inför införandet av nya verksamhetssystem. Vidare planeras anslutning av ett mindre system inom omsorgs- och välfärdsektorn för att säkerställa en samordnad arkivering i enlighet med beslutade dokumenthanteringsplaner.

Ekonomi-, stöd- och uppföljningssystem

Implementering av budgetsystemet Konstrukt genomfördes under hösten. Arbetet inför upphandling av ett ekonomisystem är igång och planeras fortsätta under 2018. Av denna anledning avses 0,5 mnkr av oförbrukade medel överföras till 2018.

Bredbandssatsning

Avsatta medel om 0,5 mnkr har ej förbrukats under året men de föreslås överföras till 2018 för bland annat utbyggnad i norra skärgården, översyn samförläggning i samband med VA-utbyggnad samt för att ta fram mallar för marktillstånd och grävtillstånd.

Miljömiljon

Delar av medlen inom miljömiljonen var avsatta för Värmdö kommuns deltagande i vattenprojekt inom det så kallade KOMPIS-projektet, tillsammans med Norrtälje, Haninge och Nynäshamns kommuner. Detta projekt har inte kunnat slutföras under 2017 eftersom den kommun som skulle ha drivit arbetet inte har kunnat genomföra detta. Årets kvarstående medel om ca 0,3 mnkr önskas därmed överföras till 2018 för att användas till förnyat arbete inom KOMPIS-projektet genom ett projekt om kustvattenplanering, utan samverkan med övriga kommuner inom det ursprungliga KOMPIS-projektet.

Överenskommelsen

Oförbrukade medel om ca 264 tkr inom överenskommelsen önskas överföras till 2018. Arbetet har inte kunnat genomföras enligt ursprunglig tidplan och en lokal överenskommelsen beräknas vara klar under första halvåret 2018. Medlen skulle huvudsakligen användas för att finansiera den externa processledare som har anlåtats för att driva överenskommelsearbetet under andra hälften av 2017 även under 2018. Detta möjliggör att arbetet kan slutföras och en lokal överenskommelse kan antas.

Ungdomsinflytande

Årets överskott om ca 61 tkr föreslås överföras till 2018 för att satsa på att öka ungas kunskaper kring demokrati och med tanke på att 2018 är valår så planeras en stor satsning riktad mot förstagångsväljare.

2 Politisk ledning

2.1 Ekonomiskt resultat

Resultat	Utfall 2017	Årets budget	Budget-avvikelse	Förbrukat - %	Prognos i BUP 3	Fg Bokslut		
VERKSAMHETENS INTÄKTER	0					0		
VERKSAMHETENS KOSTNADER	5 102	5 284	182	97	5 084	5 532	5 284	200
NETTORESULTAT	5 102	5 284	182	97	5 084	5 532	5 284	200

2.2 Ekonomisk analys

Orsak (-er) till utfallets avvikelse mot budget	Belopp (tkr)
Lägre arvodekostnader	182
Totalt	182

Kommunstyrelsen, dvs den politiska ledningen redovisar vid årets slut ett överskott om 0,2 mnkr.

3 Politiska projekt

3.1 Ekonomiskt resultat

Resultat	Utfall 2017	Årets budget	Budget-avvikelse	Förbrukat - %	Prognos i BUP 3	Fg Bokslut		
VERKSAMHETENS INTÄKTER	-1					-496		
VERKSAMHETENS KOSTNADER	6 426	7 704	1 278	83	6 774	5 610	7 704	930
NETTORESULTAT	6 426	7 704	1 278	83	6 774	5 114	7 704	930

3.2 Ekonomisk analys

Årets avvikelse mot budget

Orsak (-er) till utfallets avvikelse mot budget	Belopp (tkr)
Avsatta medel för överenskommelsen har ej förbrukats	264
Ej ianspråktagna övergripande utredningsmedel	1 014
Totalt	1 278

Ovanstående ekonomisk sammanställning inkluderar balansering av projektmedel om 0,5 mnkr från 2016.

Årets Nettokostnader uppgår till 6,4 mnkr, vilket ger ett sammantaget budgetöverskott på 1,3 mnkr. Överskottet beror främst på att medel avsedda för övergripande utredningar samt för överenskommelsen inte har förbrukats under året.

4 SALS/SEU

4.1 Ekonomiskt resultat

Resultat	Utfall 2017	Årets budget	Budget-avvikelse	Förbrukat - %	Prognos i BUP 3	Fg Bokslut		
VERKSAMHETENS INTÄKTER	-70 498	-68 901	1 597	102	-71 625	-72 937	-68 901	2 724
VERKSAMHETENS KOSTNADER	142 437	160 713	18 276	89	142 737	132 544	160 713	17 976
NETTORESULTAT	71 939	91 812	19 873	78	20 700	59 607	91 812	71 112

4.2 Ekonomisk analys

Årets avvikelse mot budget

Orsak (-er) till utfallets avvikelse mot budget	Belopp (tkr)
Ej ianspråktaga avsatta medel avseende nedan nämnda projekt:	
* Högskolesatsning	2 000
* Combine	1 615
* e-handel	2 184
* e-arkiv	3 042
* Ekonomi, stöd- & uppföljningssystem	2 568
* Övergripande utredningsmedel, SALS	2 018
* Bredbandssatsning	500
* Miljömiljon	297
* Digital agenda	469
* Ungdomsinflytande	61
* HR-projekt	55
Lägre kapital kostnader	1 064
Outnyttjad reserv för avställda lokaler	4 000
Totalt	19 873

Ledning, administration och ekonomi (SALS/SEU)

Den ekonomiska sammanställningen för Ledning, administration och ekonomi visar det sammanlagda resultatet för kommunens förvaltningsledning som omfattar Sektorn för administration, ledning och service, Sektorn för ekonomi och uppföljning samt SALS/SEU:s gemensamma intäkter/kostnader. Sammanställningen inkluderar resultatbalansering från 2016 samt revidering av årets driftbudget om totalt 9,7 mnkr, enligt kommunfullmäktigebeslut som togs den 21 juni 2017.

Årets sammantagna nettokostnad uppgår till 71,9 mnkr, vilket ger ett budgetöverskott om 19,9 mnkr. Budgetöverskottet förklaras bland annat av ej ianspråktaga projektmedel, outnyttjad reserv för avställda lokaler samt av lägre kapitalkostnader.

Belopp i tkr	Utfall 2017	Budget 2017	Budget avvikelse	Förbrukat %	Prognos i BUP3	Utfall 2016
SALS, inkl kommunledning	73 477	82 050	8 573	89,6%	72 650	61 183
SEU	29 137	34 085	4 948	85,5%	30 185	25 375
SALS/SEUS gemensamt	-30 674	-24 323	6 351	126,1%	-31 723	-26 951

Belopp i tkr	Utfall 2017	Budget 2017	Budget avvikelse	Förbrukat %	Prognos i BUP3	Utfall 2016
Nettoreultat	71 939	91 812	19 873	78,4%	71 112	59 607

Sektorn för administration, ledning och service, SALS

Den ekonomiska sammanställningen för SALS visar det sammanlagda resultatet för kommunledning, kansli- och utredning, avdelning för digital utveckling, säkerhets- & serviceavdelning, marknadsavdelning samt personalavdelning. Årets driftbudget har justerats med dels överföring av projektmedel om 4,7 mnkr från 2016 och dels överflyttning av investeringsmedel om 2 mnkr för digital agenda.

Sektorn redovisar vid årets slut en sammantagen nettokostnad på 73,5 mnkr, vilket ger ett budgetöverskott om 8,6 mnkr. Överskottet hänförs främst till ej ianspråktaga projektmedel avseende bland annat Combine, e-arkiv, digital agenda, Höskolesatsning, bredbandssatsning samt medel avsatta för diverse utredningar.

Budgetöverskottet förklaras delvis enligt nedan:

- Höskolesatsning: 2015 avsattes medel om 2,0 mnkr i syfte att teckna avtal med kungliga Tekniska Högskolan för att samverka avseende kandidat- och examensarbeten, seminariearbeten kring gemensamt aktuella frågor inom fastigheter, byggande och hållbar utveckling. Inga intresseanmälningar har tillhandahållits och därmed avsatta medel om 2 mnkr ej ianspråktagits.
- e-arkiv: Tre system flyttas över till e-arkivet och gallrats. Under hösten 2017 planeras ytterligare 2 system att anslutas. Hela budgetanslaget har ej ianspråktagits under året och därmed ett överskott om 3 mnkr redovisades vid årets slut.
- Combine: Ansvar för införande och utveckling av verksamhetssystemet Combine ligger under omsorgs- och välfärdssektorn. Under första halvåret har arbetet med att lösa de felaktigheter i de befintliga systemdelarna prioriterats. Ett överskott om 1,6 mnkr redovisas vid årets slut och avses överföras till 2018 för att införa ett en av systemets centrala moduler, för barn och unga som har försenats och planeras införas i början av 2018.
- Digital agenda: Två så kallade troféprojekt, Digitala nycklar och Betaltjänst, presenterades och godkändes av kommunledningsgruppen i mars. Digital betaltjänst kommer att samordnas med upphandlingen av e-tjänstplattform. Den kvantitativa projektportföljen avslutades vid årsskiftet och digitala nycklar kommer att genomföras under första halvåret 2018.

Sektorn för ekonomi och uppföljning, SEU

Det sammanlagda utfallet för SEU är en sammanställning av resultatet för controllers, redovisning och upphandling. Sektorns driftbudget har justerats med resultatöverföring från 2016 om 3,0 mnkr.

Ett budgetöverskott om 4,9 mnkr redovisas vid årets slut beroende på oförbrukade avsatta medel för bland annat e-handel, budgetsystem samt för utveckling av IT-verktyg för planering och uppföljning av ekonomin.

- e-handelssystemet har aktiverats under första halvåret för ett 20-tal beställare och tre leverantörer. Införandet går nu in i ett nytt skede och arbetet kommer att intensifieras under 2018 för att få kommunens beställare att ansluta sig till Raindance kommunens inköpssystem. Ett budgetöverskott om 2,2 mnkr redovisas vid årets slut.
- Ekonomi-, stöd- och uppföljningssystem, implementering av budgetsystemet, Konstrukt genomfördes under hösten och upphandling av ett nytt ekonomisystem har startats under första halvåret och är i full gång med förfrågningsunderlag. Uppföljningssystemen, Qlikview och QlikSense är i ständig utveckling för verksamhetsanpassning.

SALS/SEU:s gemensamma intäkter/kostnader

Inom Ledning, administration och ekonomi finns en del intäkter och kostnader som budgeteras/redovisas centralt inom förvaltningen, nämligen kommunstyrelsens centrala overheadintäkter, kommunens förvaltningslednings gemensamma rambuffert för kapitaltjänst, ett gemensamt anslag för bland annat tryck och porto samt en omdisponerad reserv för avställda lokaler.

Kommunens förvaltningslednings gemensamma intäkter/kostnader redovisar per december en nettointäkt om 30,7 mnkr vilket ger ett budgetöverskott om 6,4 mnkr. Budgetöverskottet förklaras av outnyttjad reserv för avställda lokaler om 4 mnkr samt av lägre Kapitalkostnader om 1,1 mnkr beroende på ännu ej avslutade investeringsprojekt.

5 Fastigheter KS

5.1 Ekonomiskt resultat

Resultat	Utfall 2017	Årets budget	Budget-avvikelse	Förbrukat - %	Prognos i BUP 3	Fg Bokslut		
VERKSAMHETENS INTÄKTER	-558	-556	2	100	-556	-550	-556	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	13 730	14 085	355	97	13 935	13 955	14 085	150
NETTORESULTAT	13 172	13 529	357	97	13 379	13 405	13 529	150

5.2 Ekonomisk analys

Årets avvikelse mot budget

Orsak (-er) till utfallets avvikelse mot budget	Belopp (tkr)
Lägre hyreskostnader än budget	357
Totalt	357

Budgeten avser den centrala administrationens lokaler i Skogsbo samt lokaler på Skärgårdsvägen 7.

Årets nettokostnad uppgår till 13,2 mnkr, vilket ger ett budgetöverskott om ca 0,4 mnkr.

6 Storstockholms Brandförsvarsförbund

6.1 Ekonomiskt resultat

Ekonomiskt resultat per enhet

Resultat	Utfall 2017	Årets budget	Budget-avvikelse	Förbrukat - %	Prognos i BUP 3	Fg Bokslut		
VERKSAMHETENS INTÄKTER								
VERKSAMHETENS KOSTNADER	24 659	24 716	57	100	24 616	24 336	24 716	100
NETTORESULTAT	24 659	24 716	57	100	24 616	24 336	24 716	100

6.2 Ekonomisk analys

Årets avvikelse mot budget

Orsak (-er) till utfallets avvikelse mot budget	Belopp (tkr)
Ej förbrukade medel avseende tilläggstjänster	57
Totalt	57

Verksamheten avser Kommunens kostnader för medverkan i Storstockholms Brandförsvarsförbund (SSBF). Årsavgiften uppgår till 24,5 mnkr inklusive tilläggstjänster om ca 0,2 mnkr.

Årets resultat är ett överskott om 57 tkr beroende på att en del avsatta medel för tilläggstjänster ej förbrukats under året.

7 Plan, mark och exploatering

7.1 Ekonomiskt resultat

Resultat	Utfall 2017	Årets budget	Budget-avvikelse	Förbrukat - %	Prognos i BUP 3	Fg Bokslut		
VERKSAMHETENS INTÄKTER	-36 120	-32 488	3 632	111	-33 214	-29 371	-32 488	726
VERKSAMHETENS KOSTNADER	51 175	53 071	1 896	96	56 623	46 233	53 071	-3 552
NETTORESULTAT	15 055	20 583	5 528	73	23 409	16 862	20 583	-2 826

7.2 Ekonomisk analys

Årets avvikelse mot budget

Orsak (-er) till utfallets avvikelse mot budget	Belopp (tkr)
Exploateringsavgifter av engångskaraktär	5 563
Felparkeringsintäkter	1 223
Markhyror och arrende	708
Lägre intäkter främst avseende planavgifter	-4 162
Lägre personalkostnader pga. kompetensbrist och rekryteringssvårigheter	6 254
Lägre verksamhetskostnader till följd av vakanta tjänster och därmed färre arbetade timmar i driftprojekt	1 368
Högre konsultkostnader främst för att utöka takten i planläggning av PFO	-4 539
Felbudgeterade kapitalkostnader	-890
Totalt	5 525

Vid årets slut redovisar Plan- och exploateringsenheten en sammantagen nettokostnad på 15,1 mnkr, vilket ger ett budgetöverskott om 5,5 mnkr. Årets resultat är 8,4 mnkr högre jämfört med det prognostiserade resultatet vid budgetuppföljningen för kvartal tre (BUP3). Intäktsavvikelsen uppgår totalt till ca 3 mnkr. 2 mnkr av dessa avser exploateringsavgifter som fakturerades efter genomgång av äldre gällande exploateringsavtal intensifierades under hösten. Nya rutiner för uppföljning och bevakning av äldre avtal har samtidigt tagits fram och kommer under 2018 att implementeras i avdelningens löpande arbete för att bland annat undvika eftersläpningar. Kostnadsavvikelsen uppgår till 5,4 mnkr och beror framförallt på att förväntade saneringar av markföroreningar för genomförandeprojekt inte har genomförts på grund av förseningar i aktuella projekt. Marksanering har endast genomförts i projekten Vargbacken.

Budgetöverskottet om 5,5 mnkr förklaras av högre intäkter främst till följd av högre exploateringsavgifter samt av höga felparkeringsintäkter. Avdelningen har under året arbetat aktivt med att iordningsställa fler ytor för parkering och skyltat med parkeringsregler för att få en så effektiv parkeringssituation som möjligt. Parkeringsövervakning har utförts i större omfattning, vilket ledde till högre parkeringsintäkter.

Årets planavgifter som tas ut för plankostnader är lägre än budget på grund av att de är svåra att beräkna i och med de tas i efterskott och i samband med att bygglov beviljas. Dessa intäkter är svåra att uppskatta eftersom antal bygglov som kommer att sökas och tidpunkten för dessa inte är kända.

Lägre personalkostnader till följd av vakanta tjänster och rekryteringssvårigheter. Det är hård konkurrens om avdelningens personal på rådande arbetsmarknad. Genom ett aktivt rekryteringsarbete kunde flera tjänster tillsättas under årets sista kvartal. Avdelningen har förstärkts med 4 nya medarbetare som tillträder sina tjänster i början av 2018.

Höga konsultkostnader i planprojekt redovisas för 2017 i samband med att konsulter anlitas för att öka takten i planläggning av prioriterade förändringsområden (PFO) och projektet vägval Hemmesta.

Kapitalkostnader är lägre än budget på grund av felsimuleringar i samband med budgetering.

7.3 Utvärdering av vidtagna effektiviseringsåtgärder

Åtgärder för att nå budget i balans

Planerade åtgärder	Beräknad effekt totalt (tkr)	Varav planerad effekt 2017 (tkr)	Utfall effekt 2017 (tkr)	Slutdatum för åtgärden	Kommentar
Debitering av ofakturerade exploateringsavgifter			+5 600		Genomgång har skett av exploateringsavtal och ofakturerade exploateringsavgifter har fakturerats. Rutiner har tagits fram och håller på och implementeras.
Debitering av ofakturerade planavgifter					Rutiner har fastställts och implementerats.
Totalsumma:			5600		

7.4 Viktiga händelser 2017

Resultatet från de parallella arkitektuppdrag som tidigare genomförts inom Gustavsbergsprojektet utgör en grund för kommande detaljplanearbete och inspiration för utvecklingen av centrala Gustavsberg med förslag för den planerade bebyggelsen i Stadsparken, Kråkberget, Vattentornsberget och Gustavsbergs centrum. För att genomföra den planerade utveckling av Gustavsberg krävs en ny trafiklösning och ett förslag som togs fram inom ramen för de parallella arkitektuppdragen var att flytta delar av befintligt idrottsområde i Gustavsbergs centrum till en ny plats. Detta skulle innebära att en ny trafiklösning är möjlig att genomföra samtidigt som fler bostäder kan byggas. En rapport om lämplig lokalisering av idrotten, Idrott i Gustavsberg lokaliseringsutredning, har tagits fram och redovisats för kommunstyrelsens planutskott under året. Arbetet med att hitta en annan placering för delar av idrotten pågår och inriktningen är att hitta en lösning i samband med pågående detaljplanearbete i Östra Charlottendal.

Flera detaljplaner med utbyggnad av allmän platsmark har under senare år vunnit laga kraft och den stora efterfrågan på bostäder och lokaler ställer krav på snabbt genomförande. Aktuella detaljplaner där utbyggnad pågår av allmän platsmark är utöver Porslinskvarteren bland annat Älvsby industriområde, Vargbacken, Östra Mörnäs, Strandvik och Ösby strandpark. Detta innebär att kommunen är ansvarig för utbyggnad av kommunala anläggningar som till exempel gator och parker

i betydligt större omfattning än tidigare. Under året har det kontinuerligt pågått ett internt arbete med att säkerställa arbetssätt och kompetensutveckling till exempel när det gäller samarbete med upphandlingsenheten, uppföljning av entreprenörer och konsulter samt hur den ekonomiska kontrollen av projekten ska genomföras. För att säkerställa och öka den egna kompetensen finns ett nära samarbete med VA-avdelningen som har erfarenhet av genomförande av anläggningsprojekt.

En omorganisation genomfördes i juni 2017 då enheten flyttades från Samhällsbyggnads- och tillväxtsektorn till en egen avdelning direkt underställd kommundirektören. En översyn har också genomförts av den nya avdelningens organisation vilket resulterade i att den nu organiseras i tre enheter, mark- och exploatering, plan och översiktsplanering. Att samla ansvaret för dessa tre områden på en gemensam avdelning förväntas ge bättre samordning och effektivitet i hela samhällsbyggnadsprocessen.

För att skapa ordning och reda och bättre struktur i arbetet påbörjades under 2016 ett systematiskt förbättringsarbete av plan- och exploateringsprocesserna enligt den så kallade LEAN-modellen. Detta arbete förväntas skapa bättre förutsättningar att nå mål om att minska tiden för att ta fram nya detaljplaner. Kartläggningar av plan- respektive exploateringsprocessen har genomförts och totalt 259 förbättringsförslag har tagits fram. Arbetet med att genomföra förbättringsförslagen sker enligt ett fastställt arbetssätt.

7.5 Sammanställning av investeringar

Totalt under 2017 har 19,9 mnkr investerats i projekten, varav 7,0 mnkr avser direktinvesteringar som används för inköp mark/fastigheter och strukturanpassning samt 12,9 mnkr i pågående investeringsprojekt. Årets budget för pågående investeringsprojekt var 130,3 mnkr varav 109,4 mnkr avser oförbrukade medel som överförts från 2016. För ett flertal projekt har budgetmedel tidigare äskats för hela projektets genomförandetid. En entreprenör som var involverad i flera stora genomförandeprojekt gick i konkurs i slutet av 2016 och det har medfört fördröjningar i både tid och utgifter. I flera projekt har projekteringsfasen färdigställts under 2017 och dessa går under 2018 in i fasen för själva utbyggnaden. Investeringarna kommer att medföra kapitaltjänstkostnader (avskrivning och ränta som belastar driftbudgeten) på cirka 13 mnkr årligen när projekten är färdigutbyggda. Därutöver tillkommer driftkostnader för driftenheten på cirka 1,3 mnkr årligen. Större investeringar under 2017:

- Utfallet för genomförande av exploateringsprojektet Östra Mörtlös är i år 5,2 mnkr och 7,7 mnkr ackumulerat. Den totala investeringskalkylen är på 17,4 mnkr varav 16,4 mnkr finansieras av exploateringsinkomster vilket innebär en nettoinvestering för kommunen på 1,0 mnkr. En fastighetsförsäljning förväntas innebära ett överskott för projektet totalt med 9,0 mnkr.
- Genomförandet av projektet Älvsby industriområde pågår. Investering för året är 2,0 mnkr och 8,8 mnkr ackumulerat. Projektet bedöms totalt innebära en intäkt för Värmdö kommun på cirka 14 mnkr.
- I projektet Ösby 1:79 investerades 1,9 mnkr under året. Projektering och upphandling har genomförts. Projektet finansieras via försäljning av mark samt exploateringsinkomster.
- I projektet Brunn 1:1 Seniorboende Vargbacken är utfallet för året 1,6 mnkr och ackumulerat utfall 8,8 mnkr.

8 Gustavsbergsprojektet

Efterfrågan på att bo i Gustavsberg är stor med närhet till både skärgård och storstad. De spännande industrihistoriska miljöerna i centrala Gustavsberg utvecklas genom Gustavsbergsprojektet till en unik boendemiljö med både kultur och skärgård. Inom projektet planeras för cirka 4000 nya bostäder,

gator, parker med promenadstråk och en äventyrslek.

Projektet har delats upp i flera olika delområden och detaljplaner som är i olika faser när det gäller planering och genomförande. Följande områden ingår i Gustavsbergsprojektet; Porslinskvarteren, Seglarbyn, Stallet, Gustavsbergs hamn, Strandvik, Kvarnbergsterrassen, Gustavsbergs centrum, Stadsparken, Mariaterrassen, Vattentornsberget, Idrottsområdet och Kråkberget.

Mariaterrassen är färdigbyggd och därmed avslutat. I Porslinskvarteren (f d Fabriksstaden) pågår utbyggnaden. Strandvik är i genomförandeskede och utbyggnad av parken beräknas påbörjas våren 2018. Detaljplanen för Stallet antogs i april och genomförandet pågår. För de flesta andra delområden pågår detaljplaneringen.

På grund av de stora osäkerheter som råder kring tidsplaner och projektets storlek budgeteras Gustavsbergsprojektet separat. Utgifterna i projektet är till största del investeringsutgifter. Projektets driftredovisning, inkomster och utgifter påverkar kommunens resultat genom att de finansieras direkt via central finansiering.

8.1 Drift

Budgeterad driftkostnad för 2017 var 2 mnkr. Driftbudgeten består av administration 1,5 mnkr och kommunikation 0,5 mnkr.

Utfallet för 2017 var 1,9 mnkr netto. Driftkostnaderna var totalt 9,0 mnkr och intäkterna var 7,1 mnkr. Intäkterna består av 0,4 mnkr för Stallets detaljplan samt 6,7 mnkr i för saneringar i Porslinskvarteren. Utfallet består av följande utgifter; administration 0,9 mnkr, kommunikation 0,2 mnkr, Centrum 0,2 mnkr, Strandvik 0,1 mnkr, Porslinskvarteren 1,1 mnkr, Kvarnbergsterrassen 0,4 mnkr och 6,1 mnkr för saneringar i Porslinskvarteren som ska bekostas av Villeroy & Boch.

Kommunen har tagit driftkostnader gällande sanering i Porslinskvarteren på mark som kommunen har förvärvat av Villeroy & Boch. Enligt köpeavtalet med Villeroy & Boch ska de bekosta saneringen och därför kommer detta vidarefaktureras till Villeroy & Boch.

En förändring av en redovisningsprincip har gjorts i projektet och nu fördelas utgifterna på de olika delprojekten beroende på om det avser drift, omsättningstillgång eller anläggningstillgång. Detta är en del av förklaringen till den ökade driftbudgeten. Förändringen gentemot budget beror även på ökade kostnader i Porslinskvarteren för sanering av markföreningar och för den markanvisning som genomfördes för Kvarnbergsterrassen.

Kvarnbergsterrassen hade ingen driftbudget för 2017. Kommunstyrelsens planutskott tog efter 2017 års budgets antagande beslut om att markanvisningen skulle genomföras och utfallet blev 0,4 mnkr.

Övriga kostnader för Centrum, Strandvik och Porslinskvarteren avser de kostnader som enligt detaljplanernas fördelningsnyckel motsvarar driftkostnader, till exempel kostnader för utredningar och projektledning.

8.2 Investeringar

Gemensamma anläggningar

Gemensamma anläggningar avser större infrastrukturella investeringar vilka bedöms vara till nytta för hela centrala Gustavsberg. Kommunens utgifter för de gemensamma anläggningarna täcks till största delen av inkomster enligt gällande exploaterings- och markanvisningsavtal med byggherrarna i projektet. Byggherrarna betalar ett fast belopp på 1 000 kr/kvm BTA byggrätt som de får enligt detaljplanen. Utgifterna för de gemensamma anläggningarna blev totalt 4,6 mnkr och inkomsterna 0 mnkr, budgeterat var 17,7 mnkr i utgifter och 11,8 mnkr i inkomster. Avvikelsen i prognosen för både utgifterna och inkomsterna är främst en följd av att flera av projekten är försenade.

Totalbudgeten för de gemensamma anläggningarna 2017 var 193,1 mnkr. 2018 års budget har en

totalbudget på 205,2 mnkr där kommunens andel beräknas till 47,0 mnkr.

Porslinskvarteren

Den stora investeringen som hittills är nedlagd i gemensamma anläggningar är utgifter för ombyggnaden av Gustavsbergs allé som ligger inom Porslinskvarterens detaljplan. Vägen planerades att färdigställas under 2016 men slutbesiktningen gjordes först i maj 2017. Utgifterna under 2017 blev 1,8 mnkr och budgeterat var 0 mnkr.

Efter halvårsbokslutet har ny information om ökade kostnader kommit från entreprenören. Utgiften för Gustavsbergs allé beräknas totalt stiga med 8,5 mnkr jämfört med ursprunglig budget vilket innebär en total prognos på 51,5 mnkr för de gemensamma anläggningarna i Porslinskvarteren. Utgifterna har stigit på grund av att de till stor del baseras på kalkyler från 2010 och sedan dess har marknaden förändrats betydligt avseende till exempel entreprenadkostnader och byggmaterial eftersom det pågår så många stora byggprojekt samtidigt i Sverige och särskilt i Stockholmsregionen. Detta har medfört att konkurrensen har ökat och priserna stigit.

Strandvik

De gemensamma anläggningarna inom Strandviks detaljplan avser en park norr om Farstaviken samt en strandpromenad längs Farstavikens norra strand. Den totala budgeten för projektet var i 2017 års budget 18 mnkr, varav 6,8 mnkr var budgeterade för 2017. Projekteringen av både parken och strandpromenaden har försenats och nerlagda kostnader under 2017 är 2,1 mnkr. Den planerade Strandpromenaden ligger inom detaljplanen för Strandvik samt utanför detaljplanens gräns och fram till Kalsongberget. Projekteringen av Strandpromenaden visade att kostnaden för genomförandet förväntades bli högre än den budgeterade kostnaden totalt för de båda delarna (inom och utanför detaljplanen). Framför allt medför den sista delen av Strandpromenaden där gångvägen till stor del ska fästas i berget ökade kostnader. Genom att inte anlägga den sista sträckan runt Kalsongberget kan projektet genomföras via en utökning av budgeten på 1 mnkr till totalt 19 mnkr, detta beslutades i 2018 års budget.

Stadsparken/Centrala parken

Utgifterna för Stadsparken uppgick till 0,3 mnkr, budgeterat var 0 mnkr. Under 2017 har en programhandling tagits fram för parken som ska ligga till grund för det pågående detaljplanearbetet.

Äventyrsleken

Utbyggnaden av äventyrsleken vid Ösby träsk ingår i gemensamma anläggningar och är ett prioriterat projekt. Under 2016 har en programhandling tagits fram och markundersökningar genomförts. Under våren 2017 har en kalkyl för äventyrsleken tagits fram och denna visar att det inte går att bygga äventyrsleken inom ramen för befintlig budget. Genom att minska ner på vissa av aktiviteternas ytor beräknas äventyrsleken kunna genomföras med en utökning av budgeten på 1 mnkr, vilket resulterar i en total budget på 6,6 mnkr. Utbyggnaden för äventyrsleken beräknas påbörjas sommaren 2018. Utgifterna under året var 0,4 mnkr, budgeterat var 5 mnkr. Avvikelsen jämfört med budgeten är främst en följd av att projektet är försenat.

Allmänna anläggningar

Utbyggnaden av gator, torg och parker inom respektive detaljplan som inte ingår i de gemensamma anläggningarna benämns allmänna anläggningar. Utgifterna för de allmänna anläggningar totalt under 2017 uppgick till 12,9 mnkr och inkomsterna uppgick till 26 mnkr, budgeterade utgifter var 17,7 mnkr. Inkomsten för de allmänna anläggningarna i Porslinskvarteren budgeterades under 2016 men inkomsten kom under 2017 istället.

Porslinskvarteren

Enligt exploaterings- och markanvisningsavtal ska fastighetsägarna i Porslinskvarteren faktureras den faktiska kostnaden för anläggningarna när dessa är färdigställda. Utgifterna för de allmänna

anläggningarna inom Porslinskvarteren under 2017 blev 10,8 mnkr och budgeterat var 11,9 mnkr. Totalbudgeten 2017 för allmänna anläggningar i Porslinskvarteren var 72,7 mnkr. Budgeten är till stor del baserad på kalkyler från 2013 på samma sätt som tidigare har nämnts gällande kostnader för utbyggnad av gemensamma anläggningar har det rådande marknadsläget medfört ökade kostnader för till exempel entreprenadkostnader och byggmaterial. I budgeten för 2018 har en ny bedömning gjorts utifrån den aktuella marknaden och prisbilden för byggentreprenader. De totala utgifterna för de allmänna anläggningarna inom Porslinskvarteren budgeteras till 92,9 mnkr i 2018 års budget.

Under året har byggherrarna inom Porslinskvarteren fakturerats för del av utbyggnaden av de allmänna anläggningarna. Den del som fakturerades under 2017 avser etapp 2 som är utbyggnaden till standard arbetsgator. Inkomsten för de allmänna anläggningarna blev 26,0 mnkr, varav 5,3 mnkr avser kommunens gatukostnader. Denna inkomst var inte budgeterad för 2017 då den beräknades komma under 2016.

Strandvik

Utgifterna för utbyggnad och detaljprojektering av de allmänna anläggningarna inom detaljplanen för Strandvik uppgår till 2,1 mnkr under året, budgeterat var 5,8 mnkr. Då projektet har försenats har inte entreprenaden startat och därför är kostnaderna lägre jämfört med budgeterat. Totalbudgeten för allmänna anläggningar i Strandvik var i 2017 års budget 6,4 mnkr. Detaljprojektering har genomförts och denna visar att den ursprungliga budgeten som gjordes i ett tidigt skede måste revideras. Den nya prognosen visar att den totala utgiften för de allmänna anläggningarna i projektet uppskattas till 18,7 mnkr.

Enligt exploateringsavtal ska fastighetsägaren i Strandvik faktureras ett fast belopp på 1,4 mnkr för de allmänna anläggningarna när de är färdigställda, vilket beräknas bli under 2019.

Övriga investeringar

Detaljplanen för Porslinskvarteren är sedan 5 år i ett genomförandeskede och ombyggnad av gator inom området pågår och behandlas inom de gemensamma och allmänna anläggningarna. Kommunen har även utgifter för avtalsfrågor och övriga genomförandefrågor inom detaljplanen, dessa utgifter blev 0,5 mnkr, budgeterat var 0,4 mnkr. Fastighetsägare inom respektive delprojekt ersätter kommunen för gatukostnader för de allmänna anläggningarna. Kommunen äger fastigheter som upplåts med tomträtt inom Porslinskvarteren och därför ska kommunen stå för gatukostnadsersättningen för dessa byggrätter. Totalt prognostiseras kommunens andel av gatukostnaderna i Porslinskvarteren till 17,4 mnkr, varav 5,3 mnkr kom under 2017.

Detaljplanen för Strandvik är i ett genomförandeskede och ombyggnad av gator inom området behandlas inom de gemensamma och allmänna anläggningarna. Kommunen har även utgifter för avtalsfrågor och övriga genomförandefrågor inom detaljplanen. Utgifterna under året blev 0,2 mnkr, budgeterat var 0,5 mnkr.

Detaljplanearbetet för Kvarnbergsterrassen kommer att påbörjas i början av 2018. Under hösten 2017 har en markanvisningstävling genomförts, vinnaren blev Oscar Properties som tillsammans med kommunen tar fram en ny detaljplan för området. Utgifterna under året uppgick totalt till 0,2 mnkr och budgeterat för 2017 var 1,9 mnkr. Detaljplanearbetet låg vilande i avvaktan på beslut om vinnare i markanvisningstävlingen och därför är investeringsutgifterna lägre än budgeterat.

Utgifterna för detaljplanen för Gustavsbergs centrum uppgick till 0,4 mnkr, budgeterat var 4,4 mnkr. I budgeten fanns även en inkomst på 1,3 mnkr, denna kom inte under 2017. Detaljplanearbetet för centrum har inte kommit lika långt som planerat, en av orsakerna till det är att diskussionerna med den stora centrumägaren, Nordika, inte har resulterat i ett förslag som kan ligga till grund för den kommande detaljplanen. Detaljplanearbete pågår främst för delen kring Stadsparken.

Detaljplanearbetet ligger vilande för området vid centrum och idrottsområdet i avvaktan på politiskt beslut gällande en eventuell flytt av delar av idrottsanläggningarna.

Utgifterna för detaljplanen för Vattentornsberget uppgick till 0 mnkr, budgeterat var 1,4 mnkr. I budgeten finns även en intäkt på 0,7 mnkr, denna kommer inte att komma under 2017. Detaljplanearbetet för Vattentornsberget planeras att startas upp under senare delen av 2018.

Kommunen har köpt in sig i en gemensamhetsanläggning som utgör ett garage i Porslinskvarteren. Kommunen har del i garaget så som ägare av fastigheten Gustavsberg 1:178 i Gustavsbergs hamn. Investeringen motsvarar totalt en inträdessumma på 10,1 mnkr, under 2017 betalade kommunen 9,5 mnkr, resterande belopp kommer komma under 2018. Gemensamhetsanläggningen förväntas ge ett överskott varje år vilket skulle motsvara en intäkt på 0,8 mnkr/år för kommunen, under 2017 kom ingen intäkt.

Utgifterna för detaljplanen för Kråkberget uppgick till 0,2 mnkr, budgeterat var 0,5 mnkr. Start-PM antogs för Kråkberget hösten 2017 och detaljplanearbete pågår.

Övriga projekt som inte har kommenterats låg inom ramen för 2017 års budget.

Sammanfattning investeringar

Summa för alla investeringar under 2017 blev 7,8 mnkr netto, budgeterat netto var 24,8 mnkr. Utgifterna uppgick till 33,8 mnkr och inkomsterna uppgick till 26,0 mnkr. Utfallet blev lägre än budgeterat på grund av att inkomsten för de allmänna anläggningarna för Porslinskvarteren beräknades komma under 2016 men kom istället under 2017.

Investeringarna för främst gemensamma och allmänna anläggningar kommer att medföra kapitaltjänstkostnader (avskrivning och ränta som belastar driftbudgeten) på ca 18 mnkr årligen när projekten är färdigutbyggda. Därutöver tillkommer driftkostnader för driftenheten på ca 2,2 mnkr årligen.

8.3 Fastigheter och övrigt

Inga fastighetsköp eller försäljningar har utförts eller budgeterats för 2017.

Kommunen har tidigare förvärvat fyra fastigheter inom Porslinskvarteren med syfte att säkerställa att det byggs hyresrätter. Fastigheterna är upplåtna med tomträtt och avgälden uppgick till 1,7 mnkr, budgeterat var 2,7 mnkr. Från och med 2018 beräknas det årligen komma en intäkt på 2,5 mnkr. Utfallet är lägre än budgeterat då alla byggherrar ännu inte har fått bygglov för sina byggrätter.